

UCHWAŁA NR XXII/399/12
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO
z dnia 27 marca 2012 roku

w sprawie: zatwierdzenia „Sprawozdania z realizacji programu działalności Łódzkiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Bratoszewicach za rok 2011.”

Na podstawie art. 18 pkt 20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1590, z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 153, poz. 1271, Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1206, Nr 167, poz. 1759, z 2006 r. Nr 126, poz. 875, Nr 227, poz. 1658, z 2007 r. Nr 173, poz. 1218, z 2008 r. Nr 180, poz. 1111, Nr 216, poz. 1370, Nr 223, poz. 1458, z 2009 r. Nr 157, poz. 1241, z 2010 r. Nr 28, poz. 142 i 146, Nr 40, poz. 230, Nr 106, poz. 675, z 2011 r. Nr 21, poz. 113, Nr 149, poz. 887, Nr 217, poz. 1281) oraz art. 12 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego (Dz. U. z 2004 r. Nr 251, poz. 2507, z 2006 r. Nr 249, poz. 1832, z 2007 r. Nr 64, poz. 427, Nr 123, poz. 847, z 2008 r. Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 92, poz. 753), Sejmik Województwa Łódzkiego, uchwala co następuje:

§ 1. Zatwierdza „Sprawozdanie z realizacji programu działalności Łódzkiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Bratoszewicach za rok 2011.” stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie Uchwały powierza Zarządowi Województwa Łódzkiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Sejmiku
[Signature]
Marek Musiał

SPRAWOZDANIE

Z REALIZACJI

PROGRAMU DZIAŁALNOŚCI

ŁÓDZKIEGO OŚRODKA

DORADZTWA ROLNICZEGO

z siedzibą w Bratoszewicach

SPRAWOZDANIE

Z REALIZACJI PROGRAMU DZIAŁALNOŚCI ŁÓDZKIEGO OŚRODKA DORADZTWA ROLNICZEGO Z SIEDZIBĄ W BRATOSZEWICACH

za rok 2011

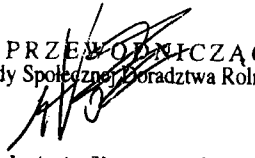
Zatwierdzam

Sejmik Województwa Łódzkiego

Opinia Rady Społecznej

Doradztwa Rolniczego

PRZEWODNICZĄCY
Rady Społecznej Doradztwa Rolniczego

dr inż. Krzysztof Nowak

ŁODR zs. w Bratoszewicach

DYREKTOR

mgr inż. Barbara Günther

Rada Społeczna Doradztwa Rolniczego
przy Łódzkim Ośrodku
Doradztwa Rolniczego z siedzibą
w Bratoszewicach
95-011 Bratoszewice, ul. Nowości 32
tel./fax 042 719-89-13

Styczeń 2012

SPIS TREŚCI

Strona

WSTĘP	5
DZIAŁ I ZESPOŁY SYSTEMÓW PRODUKCJI ROLNEJ I STANDARDÓW JAKOŚCIOWYCH	9
Wykaz prac zrealizowanych przez dział i zespoły systemów produkcji rolnej i standardów jakościowych w roku 2011 (Tabela 1.)	13
Tematyka prac upowszechnieniowych z zakresu produkcji roślinnej zrealizowanych przez rejonowe zespoły doradców w 2011 roku (Tabela 2.)	20
Tematyka prac upowszechnieniowych z zakresu produkcji roślinnej zrealizowanych przez centralę i oddziały w 2011 roku (Tabela 3.)	21
Tematyka prac upowszechnieniowych z zakresu produkcji zwierzęcej zrealizowanych przez rejonowe zespoły doradców w 2011 r. (Tabela 4.)	22
Tematyka prac upowszechnieniowych z zakresu produkcji zwierzęcej zrealizowanych przez centralę i oddziały w 2011 r. (Tabela 5.)	23
Tematyka prac upowszechnieniowych z zakresu ekologii i ochrony środowiska zrealizowanych przez rejonowe zespoły doradców w 2011 roku (Tabela 6.)	24
Tematyka prac z zakresu ekologii i ochrony środowiska zrealizowanych przez centralę i oddziały w 2011 r. (Tabela 7.)	25
Tematyka prac upowszechnieniowych z zakresu mechanizacji, budownictwa i przechowalnictwa zrealizowanych przez rejonowe zespoły doradców w 2011 roku (Tabela 8.)	26
Tematyka prac z zakresu mechanizacji, budownictwa i przechowalnictwa zrealizowanych przez centralę i oddziały w 2011 r. (Tabela 9.)	27
DZIAŁ I ZESPOŁY PRZEDSIĘBIORCZOŚCI, WIEJSKIEGO GOSPODARSTWA DOMOWEGO I AGROTURYSTYKI	28
Wykaz prac realizowanych przez dział i zespoły przedsiębiorczości, wiejskiego gospodarstwa domowego i agroturystyki w roku 2011 (Tabela 10.)	32
Tematyka prac z zakresu rozwoju obszarów wiejskich zrealizowana przez rejonowe zespoły doradców w 2011 r. (Tabela 11.)	37
DZIAŁ I ZESPOŁY EKONOMIKI	38
Zbiorcze zestawienie z zadań wykonanych przez dział i zespoły ekonomiki w 2011 r. (Tabela 12.)	40
Tematyka prac z zakresu ekonomiki realizowanych przez rejonowe zespoły Doradców w 2011 roku (Tabela 13.)	45

DZIAŁ I ZESPOŁY METODYKI DORADZTWA, SZKOLEŃ I WYDAWNICTW	46
Realizacja zadań przez dział i zespoły metodyki doradztwa, szkoleń, wydawnictw w 2011 roku (Tabela 14.)	47
Zestawienie zbiorcze prac szkoleniowych planowanych i zrealizowanych przez rejonowe zespoły doradców (Tabela 15.)	54
IMPREZY TARGOWO-WYSTAWIENNICZE	55
Imprezy promocyjne o charakterze masowym, w których uczestniczyli specjaliści ŁODR zs. w Bratoszewicach (Tabela 16.)	60
DZIAŁ ZASTOSOWAŃ TELEINFORMATYKI	61
Wykaz prac realizowanych przez dział zastosowań teleinformatyki w roku 2011 (Tabela 17.)	62
INNE PRACE REALIZOWANE PRZEZ OŚRODEK	63
Zbiorcze zestawienie zadań planowanych i wykonanych przez specjalistów ŁODR zs. w Bratoszewicach w 2011 roku (Tabela 18.)	65

WSTĘP

Łódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Bratoszewicach w roku 2011 realizował zadania i usługi z zakresu doradztwa rolniczego jako samorządowa wojewódzka osoba prawna podległa Sejmikowi Województwa Łódzkiego działając na podstawie:

- Ustawy z 22 października 2004 roku o jednostkach doradztwa rolniczego (DzU z 2004 r. nr 251, z późniejszymi zmianami)
- Uchwały nr XII 190/11 Sejmiku Województwa Łódzkiego z 28 czerwca 2011 roku w sprawie nadania Statutu Łódzkiemu Ośrodkowi Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Bratoszewicach
- Uchwały nr XII 191/11 Sejmiku Województwa Łódzkiego z 28 czerwca 2011 roku w sprawie zatwierdzenia Regulaminu Organizacyjnego Łódzkiego Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Bratoszewicach.

Sprawozdanie z realizacji Roczego Programu Działalności Łódzkiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Bratoszewicach za rok 2011 jest dokumentem, który został opracowany w oparciu o dane przekazane przez poszczególne komórki organizacyjne.

Centrala w Bratoszewicach – obejmuje swoją działalnością 10 powiatów: brzeziński, łęczycki, łowicki, łódzki wschodni, kutnowski, rawski, skierniewicki, zgierski, miasto Łódź, miasto Skierniewice. Terenowa służba doradcza pracuje w siedmiu rejonowych zespołach obsługujących tereny poszczególnych powiatów (brzeziński, łódzki wschodni i miasto Łódź – obsługuje jeden rejonowy zespół doradców, podobnie skierniewicki i miasto Skierniewice).

Oddział w Kościerzynie – obejmuje 8 powiatów: sieradzki, wieluński, poddębicki, łaski, pabianicki, zduńskowolski, pajęczański i wieruszowski. Terenowa służba doradcza pracuje w sześciu rejonowych zespołach (powiaty: łaski, zduńskowolski i pabianicki obejmuje jeden rejonowy zespół).

Oddział w Piotrkowie Trybunalskim – obejmuje 6 powiatów: piotrkowski, miasto Piotrków Trybunalski, bełchatowski, radomszczański, opoczyński i tomaszowski. Terenowa służba doradcza pracuje w pięciu rejonowych zespołach (piotrkowski i miasto Piotrków Trybunalski obsługuje jeden rejonowy zespół).

Działalność Łódzkiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego zs. w Bratoszewicach w 2011 roku skierowana była na zapewnienie pomocy mieszkańcom obszarów wiejskich, w tym zwłaszcza rolnikom i ich rodzinom, w rozwiązywaniu problemów z prowadzeniem gospodarstw rolnych oraz wskazywaniu możliwości tworzenia alternatywnych źródeł dochodu, a także sposobów pozyskiwania dodatkowych źródeł dochodu finansowania inwestycji, między innymi ze środków unijnych.

Specjaliści ŁODR zs. w Bratoszewicach pracowali w 18 rejonowych zespołach doradców oraz w działach i zespołach branżowych. Zadania były realizowane z zastosowaniem różnorodnych form działalności, między innymi poprzez:

- doradztwo indywidualne i grupowe
- różnorodne formy szkoleniowe
- prowadzenie technologii (demonstracji)
- wydawnictwa (miesięcznik RADA, broszury tematyczne)
- wystawy, targi, pokazy, olimpiady, konkursy itp.

Najliczniejszą formą aktywności specjalistów ŁODR jest działalność informacyjna – porady, instruktaże, konsultacje. W 2011 r. wykonano ich ponad 133 tys. Pod koniec 2011 r. w ośrodku pracowało 237 doradców, czyli na jednego pracownika merytorycznego przypadło średnio 561 porad rocznie. Zakładając, że rok roboczy liczy 270 dni, jeden doradca dziennie udzielił średnio 2,08 porady. Dominowały porady w obszarze „wspierania rozwoju produkcji rolnej” (69 tys.), z czego 24 tys. stanowiły porady technologiczne, 21 tys. doradztwo w zakresie prawa unijnego i 15 tys. doradztwo ekonomiczne. Odrębną grupę stanowiły porady dotyczące programów unijnego wspierania rolnictwa i obszarów wiejskich. Udzielono 24 tys. porad dotyczących wnioskowania o dopłaty bezpośrednie i również 24 tys. – w zakresie programów wparcia w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013.

Kolejnym, bardzo ważnym rodzajem działalności doradców ośrodka były szkolenia. Na rok 2011 zaplanowano ich 1.733, za priorytet przyjmując następujące zagadnienia:

- ubieganie się o przyznanie pomocy finansowej ze środków UE i krajowych – 575 planowanych szkoleń; wykonano 625
- rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych – 260 planowanych szkoleń, wykonano 364
- zarządzanie gospodarstwem rolnym – 217 planowanych szkoleń, wykonano 261
- stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowli oraz przetwórstwa rolno-spożywczego – 201 planowanych szkoleń, wykonano 296.

Plan szkoleń został przekroczony. Wykonano 2.217 szkoleń (przekroczenie o 28%), w których uczestniczyło 31.508 osób. Daje to średnią frekwencję równą 14,21 osoby na jednym szkoleniu. Spośród tych 2.217 przeprowadzonych szkoleń 172 dotyczyły wykonywania zabiegów ochrony roślin przy użyciu opryskiwaczy. Zaświadczenia (ważne 5 lat), na podstawie których mogą te zabiegi wykonywać wydano 4.509 rolnikom.

Działalność upowszechnieniowa realizowana była poprzez prowadzenie technologii w gospodarstwach indywidualnych. W 2011 roku na 438 planowanych przeprowadzono 451 demonstracji (wskaźnik wykonania 103%), w tym z zakresu:

- produkcji roślinnej – plan 33 – wykonanie 36
- produkcji zwierzęcej – plan 39 – wykonanie 39
- ekologii i ochrony środowiska – plan 28 – wykonanie 31
- mechanizacji, budownictwa i przechowalnictwa plan – 34 – wykonanie 34
- rozwoju obszarów wiejskich plan 116 – wykonanie 120
- ekonomiki plan 188 – wykonanie 191.

Oprócz wymienionych demonstracji prowadzono również prace upowszechnieniowe w ramach działu Przedsiębiorczości, Wiejskiego Gospodarstwa Domowego i Agroturystyki, np.: identyfikacja produktów tradycyjnych i regionalnych. W ramach tego działania udzielono pomocy w opracowaniu dokumentacji do rejestracji 15 produktów tradycyjnych.

Jedną z form działalności edukacyjnej jest organizowanie olimpiad wiedzy dla uczniów szkół i rolników. W 2011 r. zorganizowano 3 olimpiady i 1 konkurs o zasięgu wojewódzkim:

- Olimpiadę Wiedzy o Ekologii i Ochronie Środowiska (103 osoby)
- Wojewódzką Olimpiadę Wiedzy Rolniczej (104 osoby)
- Wojewódzką Olimpiadę z zakresu Wiejskiego Gospodarstwa Domowego (69 osób)
- Konkurs wiedzy o BHP w rolnictwie – dla uczniów klas o profilu rolniczym w szkołach ponadgimnazjalnych (497 uczniów z 17 szkół). Konkurs współorganizowany z PIP, KRUS i Kuratorium Oświaty w Łodzi.

Popularyzowano też osiągnięcia wyróżniających się rolników, którzy współpracują z doradcami – typowano do konkursów, prezentowano na str. www ośrodka, publikowano wywiady w miesięczniku RADA, przekazywano informacje do innych mediów. W gronie finalistów wojewódzkich i ogólnopolskich konkursów roku 2011 byli:

- 1) **Beata Stępień** z miejscowości Przywóz, pow. wieluński, zwyciężczyni etapu wojewódzkiego i laureatka drugiego miejsca w krajowym finale Ogólnopolskiego Konkursu na Najlepsze Gospodarstwo Ekologiczne w kategorii „ekologiczne gospodarstwo towarowe”
- 2) **Andrzej Winowicz** – Błaszki, pow. sieradzki, prezes grupy producentów BIOTOMA – laureat III edycji ogólnopolskiego Konkursu Eurozagroda
- 3) **Sylwester Imiołek**, zam. Krępa, pow. łowicki, zdobywca pierwszego miejsca w ogólnopolskim Konkursie Eurozagroda w kategorii „inne obiekty zagrodowe i obiekty ochrony środowiska” i mistrz województwa łódzkiego konkursu AGROLIGA 2011 w kategorii „rolnicy”
- 4) **Aleksandra i Paweł Nieśmiałkowie**, zam. Karlin, pow. piotrkowski – zdobywcy pierwszego miejsca w VII edycji Ogólnopolskiego Konkursu Producent i Hodowca Trzody Chlewnej w 2011 roku w kategorii „producent”
- 5) **Natalia Kucharczyk**, zam. Głowno, pow. zgierski – zwyciężczyni Wojewódzkiej Olimpiady Wiedzy Rolniczej

- 6) **Krzysztof Kucharczyk**, zam. Głowno, pow. zgierski – zwycięzca Wojewódzkiej Olimpiady Wiedzy o Wiejskim Gospodarstwie Domowym
- 7) **Wojciech Sumiński**, zam. Rowiska, pow. skierniewicki – zwycięzca wojewódzkiego etapu Ogólnopolskiego Konkursu na Najlepsze Gospodarstwo Ekologiczne w kategorii „ekologia i środowisko”
- 8) **Dariusz Nierychły**, zam. Myszoki, pow. bełchatowski – zwycięzca wojewódzkiego etapu Ogólnopolskiego Konkursu na Najlepsze Gospodarstwo Ekologiczne w kategorii „ekologiczne gospodarstwo towarowe”
- 9) **Michał i Marzena Lasotowie**, zam. Rokszyce, pow. piotrkowski – zwycięzcy etapu regionalnego Ogólnopolskiego Konkursu Bezpieczne Gospodarstwo Rolne 2011
- 10) **Dariusz Buczyński**, uczeń IV klasy Zespołu Szkół Rolniczych w Czarnocinie – zwycięzca etapu wojewódzkiego Konkursu Wiedzy o Bezpieczeństwie Pracy w Rolnictwie.
- 11) **Paweł i Anna Wlazły**, właściciele PPHU MAK-POL – mistrzowie województwa łódzkiego w konkursie AGROLIGA 2011 w kategorii „firmy”.

Organizowanie przez ŁODR zs. w Bratoszewicach imprezy targowo-wystawienniczych to miejsce i czas spotkania nauki z praktyką. W roku 2011 kalendarz wystawowy obejmował 5 takich spotkań:

- XIX Targi Rolne AGROTECHNIKA w Bratoszewicach – ok. 200 wystawców, 20 tys. zwiedzających
- VI Piotrkowskie Targi Ogrodnicze „Pamiętajmy o ogrodach” – ok. 100 wystawców, 9 tys. zwiedzających
- XXI Targi Rolniczo-Ogrodnicze w Kościerzynie – targi o profilu technicznym – ponad 160 wystawców, 15 tys. zwiedzających
- XIII Wojewódzka Wystawa Zwierząt Hodowlanych połączona z Targami Rolnymi „W sercu Polski” – 100 hodowców prezentujących ok. 600 szt. zwierząt hodowlanych oraz ok. 150 firm, 25 tys. zwiedzających
- XX Promocyjno-Handlowa Wystawa Rolnicza ROL-SZANSA w Piotrkowie Tryb. – targi o profilu technicznym – 300 firm, 30 tys. zwiedzających.

Oprócz targów i wystaw ośrodek był organizatorem, współorganizatorem lub uczestnikiem wielu imprez promocyjnych o charakterze masowym, np.:

- Ogólnopolskiego Dnia Cebulowego w Grabowie
- Dni Kukurydzy w Skrzelewie (Mazowieckie)
- Forum Budownictwa Wiejskiego podczas Targów INTERBUD w Łodzi
- Targów Ogrodów i Małej Architektury PLANTEXPO w Łodzi
- Międzynarodowego Festiwalu Zwyczajów i Tradycji Karnawałowych CARNAVALIA
- imprez dożynkowych: ok. 50 gminnych, 8 powiatowych i Dożynek Prezydenckich w Spale.

Specjaliści Łódzkiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego zs. w Bratoszewicach współorganizowali łącznie ok. 90 imprez masowych, w czasie których promowany był ośrodek, jego oferta usługowa, łącznie z priorytetami Wspólnej Polityki Rolnej i polityki rolnej państwa. Większość z nich „obsługiwana” była (organizacja stoisk promujących nowości i osiągnięcia produkcyjne rolników, sprzedaż wydawnictw własnych, porady, instruktaże, konsultacje i inne) przez specjalistów rejonowych – ich szczegółowy wykaz zawiera Tabela 16.

Integralną częścią aktywności informacyjno-oświatowej ośrodka była działalność edytorska i wydawnicza. W roku 2011 wydano:

- 11 numerów miesięcznika RADA o łącznym nakładzie 47.190 egz. plus 4 kwartalniki „Cztery pory roku” w nakładzie 11.800 szt. Na wydanie 11 numerów RADY złożyło się opracowanie 463 artykułów
- Gazety targowe o łącznym nakładzie 4.100 egz.
- 12 tytułów broszur opracowanych do końca 2011 r. i 10 tytułów wydanych w nakładzie 6.800 egz.; dwa ostatnie tytuły z planu wydawniczego 2011 zostaną wydane w I kwartale 2012 r.
- wznowiono 3 tytuły broszur o łącznym nakładzie 2.350 egz.

Jednym z ważniejszych priorytetów działania ośrodka jest udzielanie pomocy w wypełnianiu wniosków i innych dokumentów niezbędnych do ubiegania się o przyznanie pomocy finansowej ze środków UE. W ramach tej działalności wykonano:

- 20.900 wniosków o płatności obszarowe
- 1.588 wniosków o płatności obszarowe łącznie z płatnościami rolnośrodowiskowymi
- blisko 2,5 tys. wniosków w ramach PROW 2007-2013, na które składały się:
  - 1.058 wniosków w ramach modernizacji gospodarstw rolnych
  - 826 programów rolnośrodowiskowych
  - 213 wniosków w ramach wsparcia dla młodych rolników
  - 87 wniosków w ramach różnicowania działalności rolniczej
  - 44 wnioski w ramach rozwoju mikroprzedsiębiorstw
  - 10 wniosków w ramach zalesiania gruntów rolnych
  - 141 umów w ramach kompleksowej oceny gospodarstw pod kątem spełniania wymogów wzajemnej zgodności w ramach działania „Korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów” – *cross compliance*
- opracowano 399 biznesplany na przedsięwzięcia inwestycyjne kredytowane kredytami preferencyjnymi z dopłatami ARiMR
- opracowano 189 analiz ekonomicznych
- opracowano 154 wnioski w ramach pomocy *de minimis*
- opracowano 32 wnioski o dofinansowanie programów działalności nieobjętych PROW 2007-2013 (na potrzeby własne, LGD itp.), finansowanych np. z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, KSOW i innych.

Jednym z zadań ustawowych ŁODR jest przeprowadzanie analiz rynków rolno-spożywczych na podstawie monitoringu cen płodów, produktów i środków do produkcji rolnej. Jest on prowadzony: raz na tydzień z 21 targowisk wiejskich i z rynku hurtowego „Zjazdowa” oraz z 15 punktów skupu zwierząt. Ceny były monitorowane w ramach Zunifikowanego Systemu Informacji Rynkowej MRiRW. Dodatkowo: raz w miesiącu (za I półrocze) i raz na kwartał (II półrocze) wyniki monitoringu cen nawozów przesyłane były do CDR Brwinów. Łącznie wykonano 2147 monitorowań. Ceny z bieżących notowań publikowane były na portalu www ośrodka, zaś zbiorcze notowania z poprzedniego miesiąca – w formie wkładki do miesięcznika RADA.

Ośrodek wykonuje ważne zadania na rzecz Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – PIB. Na zlecenie instytutu prowadzi badania rachunkowe w ramach unijnego Systemu Zbierania i Wykorzystywania Danych Rachunkowych z Gospodarstw Rolnych – Polski FADN. Badaniami rachunkowymi w 2011 r. objętych było 835 gospodarstw z województwa łódzkiego.

W ramach zadań „pozaustawowych” i „pozastatutowych” ośrodek uczestniczy, na przykład, w pracach wojewódzkiej i gminnych komisji ds. szacowania szkód w gospodarstwach rolnych. W 2011 r., po okresach huraganów i przymrozków, pracownicy ŁODR poświęcili 136 dni roboczych na prace w tych komisjach.

Sprawozdanie z Rocznej Działalności Łódzkiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Bratoszewicach zawiera opis realizacji przez ośrodek zadań, które zostały zawarte w Rocznym Programie Działalności Doradczej na 2011 rok.

Szczegółowe rozliczenie wykonania zadań w poszczególnych komórkach organizacyjnych ośrodka zawarte jest w dalszej części sprawozdania. Natomiast zestawienie liczbowe wykonywanych zadań przez działy, zespoły i rejonowe zespoły doradców zawarte jest w Tabeli 18. na końcu sprawozdania.

DZIAŁ I ZESPOŁY SYSTEMÓW PRODUKCJI ROLNEJ I STANDARDÓW JAKOŚCIOWYCH

Dział oraz zespoły systemów produkcji rolnej i standardów jakościowych za pośrednictwem 18 pracowników w tym: 15 doradców rolnych, 11 doradców rolnośrodowiskowych, 3 doradców ds. BHP, wykonywały działania związane z doradztwem merytorycznym dla terenowej służby doradczej i rolników w zakresie realizacji branżowych zadań szkoleniowych i upowszechnieniowych. Specjaliści wspierali produkcję rolniczą zgodną z obowiązującym prawodawstwem, ochroną środowiska, bezpieczeństwem żywności, zdrowiem publicznym i dobrostaniem zwierząt i zasadami wzajemnej zgodności (*cross compliance*) oraz popularyzowali nowoczesne metody gospodarowania i rozwiązywania problemów technologicznych.

Ponadto pomoc merytoryczna dotyczyła:

- poprawy konkurencyjności gospodarstw rolnych, tj. dostosowania produkcji rolnej do zmieniających się potrzeb rynku
- przestrzegania obowiązujących aktów prawnych (ustawa o nawożeniu; ustawa o ochronie roślin)
- propagowania metod gospodarowania przyjaznych środowisku, ludziom i zwierzętom (zasada wzajemnej zgodności *cross compliance*, Integrowana Produkcja, Rolnictwo Ekologiczne, Rolnictwo Zrównoważone)
- podstawowych zagadnień *cross compliance* dla gospodarstw rolnych
- wymogów i czynników decydujących o jakości produktów towarowych
- wprowadzenia nowych odmian roślin uprawnych oraz zalecanych odmian roślin uprawnych w woj. łódzkim
- zrównoważonego nawożenia i agrotechniki
- doradztwa nawozowego na podstawie analizy gleby
- prawidłowego stosowania i składowania nawozów naturalnych
- nowych środków ochrony roślin i ich przydatności w uprawach
- upowszechniania elementów ekologii w gospodarstwach konwencjonalnych
- przedstawiania gospodarstw konwencjonalnych na produkcję ekologiczną
- doradztwa, upowszechniania i wdrażania pakietów rolnośrodowiskowych
- możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii
- wspierania tworzenia się grup producentów owoców i warzyw
- dostosowania gospodarstw do pozyskiwania surowców pochodzenia zwierzęcego (mleko, mięso, jaja) zgodnie z aktualnymi przepisami sanitarno-weterynaryjnymi i standardami UE
- upowszechniania stosownych przepisów prawnych dotyczących warunków utrzymania zwierząt uwzględniających ich dobrostan z jednoczesnym spełnianiem wymogów ochrony środowiska i dostosowaniem do standardów UE
- zarządzania produkcją zwierzęcą, zgodne z wymogami UE (kwotowanie produkcji mleka, pozwolenia zintegrowane, rejestracja i znakowanie zwierząt)
- prac w ramach – powołanej przez wojewodę łódzkiego – wojewódzkiej komisji ds. szacowania szkód w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej, spowodowanych niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi na terenie województwa łódzkiego.

Zgodnie ze Strategią Rozwoju Województwa Łódzkiego na lata 2007-2020, pracownicy zwracali szczególną uwagę na prace mające na celu wspieranie rozwoju gospodarstw ekologicznych i popularyzowanie nowoczesnych form grupowego działania poprzez wspieranie organizowania się rolników w grupy producentów owoców i warzyw. W województwie łódzkim są to ważne elementy restrukturyzacji produkcji rolnej mające na celu podniesienie walorów jakościowych i zwiększenie efektywności gospodarowania.

I. Działalność oświatowa:

Specjaliści zorganizowali 30 szkoleń o zasięgu oddziałowym, w których uczestniczyło 1640 słuchaczy: w tym – 2 szkolenia oddziałowe dla 60 doradców.

- 1) przeprowadzono 42 powiatowe warsztaty szkoleniowe dla 207 osób
- 2) zorganizowano 20 wyjazdów studyjnych (szkoleniowych), w których uczestniczyło 206 osób, z czego zrealizowanych poza planem – 9; dodatkowa liczba wyjazdów

szkoleniowych do instytutów (instytucji), na targi rolnicze miała na celu podniesienie kwalifikacji specjalistów i rolników poprzez uczestniczenie w konferencjach podczas organizowanych imprez.

- 3) przeprowadzono 65 lektoratów na szkoleniach gminnych i wiejskich.
- 4) przeprowadzono 92 lektoraty na szkoleniach chemizacyjnych.

Z planowanej tematyki szkoleń ze względu na zapotrzebowanie w terenie zrealizowano o 8 szkoleń więcej z zakresu:

- 1) dostosowania gospodarstw do wymogów zasad wzajemnej zgodności (*cross compliance*)
- 2) najnowszych rozwiązań technologicznych w uprawie roślin rolniczych i ogrodniczych
- 3) wymogów prawa z zakresu bezpiecznego stosowania ŚOR i nawozów oraz opracowywania planów nawożenia
- 4) upowszechniania programów rolnośrodowiskowych, w tym rolnictwa ekologicznego
- 5) zapewnienia warunków dobrostanu zwierząt, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi i dostosowaniem do standardów UE
- 6) możliwości wykorzystywania niekonwencjonalnych źródeł energii – alternatywne działalności rolnicze, odnawialne źródła energii.

Dział koordynował działania związane z organizacją przez Rejonowe Zespoły Doradców 5 szkoleń w ramach realizacji II Etapu Projektu „Alternatywne źródła energii i ich zastosowanie” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach PROW 2007-2013 w zakresie działania „Szkolenia zawodowe dla osób zatrudnionych w rolnictwie i leśnictwie”, wdrażanego przez Fundację Programów Pomocy dla Rolnictwa FAPA. Liderem Konsorcjum jest Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie, a ŁODR zs. w Bratoszowicach jest jednym z konsorcjantów.

II. Działalność doradcza:

Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolnej (doradztwo)

- 1) doradztwo technologiczne – 3039
- 2) doradztwo w zakresie prawa unijnego – 678
- 3) doradztwo ekonomiczne i organizacyjne – 150
- 4) usługi laboratoryjne – 1265.

Doradztwo w zakresie wspólnej polityki rolnej

- 1) Płatności obszarowe i ONW
  - porady, instruktaże, konsultacje – 827
  - wnioski – 576
- 2) Wsparcie obszarów wiejskich w ramach osi priorytetowych PROW 2007-2013
  - porady, instruktaże, konsultacje – 1320
  - wnioski – 234
  - sporządzanie planów rolnośrodowiskowych – 91
  - aktualizacja planów rolnośrodowiskowych – 21
- 3) Korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów
  - porady, instruktaże, konsultacje – 625
- 4) Współpraca z grupami producenckimi zarejestrowanymi
  - porady, instruktaże, konsultacje – 76
- 5) Porady w różnych formach integracji rolników
  - porady, instruktaże, konsultacje – 15.

Na 2011 rok zaplanowane zostało podpisanie 607 umów na wykonanie kompleksowej oceny gospodarstwa rolnego w zakresie spełniania wymogów wzajemnej zgodności oraz oceny gospodarstwa rolnego w zakresie spełniania zasad bezpieczeństwa i higieny pracy w ramach działania „Korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów”. Podpisane zostały 142 umowy (w tym jedna umowa została rozwiązana za porozumieniem stron ze względu na odmowę przyznania pomocy beneficjentowi przez ARiMR).

Ocena gospodarstwa to indywidualna praca z rolnikiem w jego gospodarstwie. Jest to forma współpracy bardzo dobra dla rolników, jednak jest to usługa płatna (mimo dofinansowania działania). Przyczyny niezrealizowania planu w 2011 roku w tym zakresie są bardzo zróżnicowane:

- realizowanie przez ŁODR zs. w Bratoszewicach bezpłatnych szkoleń z zakresu wymogów wzajemnej zgodności
- wcześniejsze dostosowanie się wielu gospodarstw rolnych do standardów UE lub posiadana wiedza w tym zakresie,
- trudna sytuacja finansowa wielu gospodarstw,
- mała liczba kontroli spełniania wymogów wzajemnej zgodności w gospodarstwach rolnych realizowanych przez ARiMR.

III. Działalność upowszechnieniowa

Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska

technologie: produkcja zwierzęca – 2, ekologia i ochrona środowiska – 1, mechanizacja, budownictwo i przechowalnictwo – 1.

IV. Imprezy edukacyjne o zasięgu regionalnym

a) olimpiady – 2

- Olimpiada Wiedzy o Ekologii i Ochronie Środowiska: uczestniczyły 103 osoby
- Olimpiada Wiedzy Rolniczej: uczestniczyły 104 osoby.

b) konkursy – 4

- Maszyna Targów na imprezach targowych (2)
- Najlepsze gospodarstwo ekologiczne
- Najciekawsze stoisko VI Piotrkowskich Targów Ogrodniczych „Pamiętajmy o ogrodach”

c) udział w komisjach konkursowych – 2

- udział w pracach komisji etapu wojewódzkiego Ogólnokrajowego Konkursu Bezpieczne Gospodarstwo Rolne 2011 r.
- udział w komisjach konkursu Maszyna Targów: Targi Rolniczo-Ogrodnicze oraz Targi Rol-Szansa 2011 r.

d) a także

- wybór i rekomendacja gospodarstw do ogólnopolskich konkursów: Wzorowy Ogródnik, Eurozagroda, Producent i Hodowca Trzody Chlewnej roku 2011.

V. Działalność edytorska

- 1) opracowywanie artykułów do miesięcznika RADA – 117 w tym 11 komunikatów meteo
- 2) napisanie 6 broszur oraz zaktualizowanie instrukcji upowszechnieniowych
- 3) wykonanie 19 prezentacji multimedialnych.

VI. Projekty – programy współfinansowane z funduszy UE o zasięgu regionalnym:

- 1) wniosek do KSOW: Konkurs na Najlepsze Gospodarstwo Ekologiczne
- 2) wniosek do KSOW: Olimpiada Wiedzy Rolniczej.

VII. Dodatkowe działania

„Baltic Deal” to flagowy projekt Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego, którego celem jest wsparcie rolników w regionie Morza Bałtyckiego w zakresie ograniczenia strat składników pokarmowych z gospodarstw przy utrzymaniu wysokiej produkcji oraz konkurencyjności, poprzez stosowanie zrównoważonych praktyk rolnośrodowiskowych. Projekt nadzoruje Centrum Doradztwa w Brwinowie Oddział w Radomiu, ośrodki doradztwa rolniczego (w tym ŁODR zs. w Bratoszewicach) współtworzą ogólnopolską sieć gospodarstw pokazowych. Realizacja ww. projektu w latach 2011-2012.

ŁODR zs. w Bratoszewicach współorganizował z firmą INTERSERVIS Konferencję o nazwie „Piękny Ogród” podczas Targów Ogrodów i Małej Architektury PLANTEXPO, które odbyły się 18-20 marca 2011 roku w łódzkiej Hali MOSiR (Łódź, ul. ks. Skorupki 21).

Współpraca z grupami producentów:

Stalą współpracą objęto wstępnie uznane grupy producentów – EKORODZINA i AURA. W I półroczu został sporządzony plan dochodzenia do uznania dla grupy producentów owoców EKORODZINA. Plan uzyskał pozytywną opinię dyrektora oddziału regionalnego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Grupa po złożeniu niezbędnych dokumentów do marszałka województwa uzyskała status wstępnego uznania. Grupie udzielane są porady w zakresie realizacji planu dochodzenia do uznania.

W minionym roku wykonano dwie zmiany do planu dochodzenia do uznania, realizowanego przez grupę AURA. Plan po zmianach uzyskał pozytywną opinię dyrektora oddziału regionalnego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa i zmiany w planie zostały zatwierdzone przez marszałka województwa. Grupie udzielane są porady w zakresie realizacji planu dochodzenia do uznania.

Z uwagi na nowelizację prawa, zarówno unijnego, jak i krajowego, regulującego funkcjonowanie grup w ramach wspólnej organizacji rynku owoców i warzyw, grupy objęte współpracą są na bieżąco informowane o wszelkich zmianach. Udzielano porad wszystkim producentom zainteresowanym grupowym działaniem.

Współpraca z placówkami naukowymi i instytucjami:

- IUNG PIB Puławy – ankiety dotyczące technologii uprawy zbóż, dane ze stacji meteorologicznej zlokalizowanej w ŁODR zs. w Bratoszewicach
- IHAR O/Jadwisin – ocena plonów ziemniaka z woj. łódzkiego
- Instytut Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego, Zakład Przetwórstwa Zbóż i Piekarstwa – ocena prób ziarna pszenic
- COBORU – udział w pracach Wojewódzkiego Zespołu PDO
- Instytut Ogrodnictwa w Skierniewicach, Instytut Ochrony Roślin PIB Poznań
- oraz inne instytuty branżowe – szkolenia
- Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
- Stowarzyszenie Doradców Gospodarczych Pro-Akademia – szkolenia
- Jednostki certyfikujące rolnictwo ekologiczne
- PIORiN – komunikaty ochrony roślin
- Łódzki Związek Hodowców Bydła, Związek Hodowców i Producentów Trzody Chlewnej POLSUS i inne związki branżowe hodowców i producentów zwierząt
- KRUS – organizacja konkursu Bezpieczne Gospodarstwo
- szkoły rolnicze
- firmy działające w otoczeniu rolnictwa oraz gospodarstwa promujące nowe rozwiązania technologiczne w celu szerszego ich upowszechnienia.

Wykaz prac realizowanych
przez dział i zespoły systemów produkcji rolnej i standardów jakościowych w roku 2011

Tabela 1

Lp.	Nazwa zadania	Forma – metoda	Liczba plan/wyk.	Grupa docelowa – odbiorcy	Liczba odbiorców	Miejsce	Termin realizacji	Osoba realizująca
Zadania realizowane w trybie art. 4, ust. 2 Ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego								
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Działalność oświatowa								
konferencje, seminaria, szkolenia o zasięgu oddziałowym								
1.	Nawożenie i ochrona wybranych gatunków warzyw gruntowych	szkolenie oddziałowe	1/1	rolnicy, doradcy	66	Bratoszewice	II	Ewa Szewczyk
2.	Problemy technologiczne w produkcji zbóż i rzepaku	szkolenie oddziałowe	1/1	rolnicy, doradcy	62	Piotrków Tryb	II	Zenobia Opala
3.	Uprawa kukurydzy	szkolenie oddziałowe	1/1	rolnicy, doradcy	40	Piotrków Tryb.	II	Hubert Sierant
4.	Objawy niedoborów składników pokarmowych	szkolenie oddziałowe	0/1	rolnicy, doradcy	41	Kościerzyn - Błaszki	II	Ewa Janczak
5.	Nowoczesne technologie w uprawie warzyw pod osłonami	szkolenie oddziałowe	1/1	rolnicy, doradcy	200	Łódź	III	Ewa Szewczyk
6.	Chów bydła a wymogi wzajemnej zgodności	szkolenie oddziałowe	0/1	rolnicy, doradcy	28	Piotrków Tryb	III	Zenobia Opala
7.	Gospodarka pasieczna w sytuacji zagrożeń zdrowotnych pszczół oraz sprzedaż produktów pszczelich zgodnie z prawem	szkolenie oddziałowe	0/1	rolnicy, doradcy	145	Piotrków Tryb	III	Zenobia Opala
8.	OZE w domu i zagrodzie	szkolenie oddziałowe	0/1	uczestnicy wystawy	194	Łódź-PLANTEXPO	III	Andrzej Bartosik
9.	Agrotechnika ziemniaków uprawianych na zbiór wczesny	szkolenie oddziałowe	0/1	rolnicy, doradcy	100	Kościerzyn	III	Ewa Janczak
10.	Zagadnienia nowoczesnej produkcji trzody chlewnej	szkolenie oddziałowe	1/1	rolnicy, doradcy	25	Kościerzyn	III	Anita Maj-Kałośńska
11.	Zagadnienia dotyczące ekologii i ochrony środowiska	szkolenie oddziałowe	1/1	rolnicy, doradcy	30	Kościerzyn	IV	Bogusława Walkiewicz
12.	Nowe formy promocji gospodarstw agroturystycznych i ekologicznych	szkolenie oddziałowe	0/1	rolnicy, doradcy	10	Bratoszewice	VI	Aneta Kutkowska
13.	Agrotechnika rzepaku	szkolenie oddziałowe	1/1	rolnicy, doradcy	31	Kościerzyn	VII	Ewa Janczak
14.	Zagadnienia z mechanizacji rolnictwa i produkcji pasz	szkolenie oddziałowe	1/1	rolnicy, doradcy	101	Kościerzyn	VII	Tomasz Kolankowski

1	2	3	4	5	6	7	8	9
15.	Aktualne problemy rolnictwa ekologicznego. Podtemat: Nowe wymogi znakowania produktów ekologicznych	szkolenie oddziałowe	1/1	rolnicy, doradcy	31	Bratoszewice	X	Aneta Kutkowska
16.	Organizacja rynku owoców i warzyw – funkcjonowanie wstępnie uznanych grup producentów owoców i warzyw	szkolenie oddziałowe	0/1	rolnicy, doradcy	37	Bratoszewice	X	Bożena Pietrzak
17.	OZE w domu i zagrodzie	szkolenie oddziałowe	1/1	rolnicy, doradcy	43	Piotrków Trybunalski	X	Mirosław Gruszczyński
18.	Chów bydła a wymogi wzajemnej zgodności	szkolenie oddziałowe	1/1	rolnicy, doradcy	27	Bratoszewice	XI	Katarzyna Bryk
19.	Szkolenie z zakresu bydła dla rolników i specjalistów ŁODR. Podtemat: Chów bydła – bezpieczeństwo przy obsłudze zwierząt	szkolenie oddziałowe	1/1	rolnicy, doradcy	48	Bratoszewice	XI	Anna Kostrzębska
20.	Wymogi <i>cross compliance</i> w zakresie dobrostanu i zdrowia zwierząt	szkolenie oddziałowe	1/1	rolnicy, doradcy	29	Bratoszewice	XI	Ireneusz Sadowski
21.	Nowoczesne technologie w uprawie warzyw pod osłonami	szkolenie oddziałowe	1/1	rolnicy, doradcy	31	Piotrków Trybunalski	XI	Anna Pietraszko
22.	Wymogi <i>cross-compliance</i> w zakresie dobrostanu i zdrowia zwierząt	szkolenie oddziałowe	1/1	rolnicy, doradcy	48	Piotrków Trybunalski	XI	Elżbieta Berska
23.	OZE w domu i zagrodzie.	szkolenie oddziałowe	1/1	rolnicy, doradcy	24	Kościerzyn	XI	Bogusława Walkiewicz
24.	Odnawialne źródła energii	szkolenie oddziałowe	0/1	uczniowie	31	ZSR Czarnocin	XI	Mirosław Gruszczyński
25.	Problemy technologiczne w produkcji zbóż i rzepaku	szkolenie oddziałowe	1/1	rolnicy, doradcy	67	Piotrków Trybunalski	XII	Zenobia Opala
26.	Aktualne problemy rolnictwa ekologicznego	szkolenie oddziałowe	1/1	rolnicy, doradcy	41	Piotrków Trybunalski	XII	Andrzej Bartosik
wojewódzkie warsztaty szkoleniowe								
1.	Szkolenie bhp dla pracowników obsługujących Wystawę Zwierząt Hodowlanych	szkolenie oddziałowe	1/1	doradcy	16	Bratoszewice	VI	Anna Kostrzębska
2.	Szkolenie z zakresu: Wymogi <i>cross compliance</i> według Inspekcji Weterynaryjnej	szkolenie oddziałowe	1/1	doradcy	44	Piotrków Trybunalski	X	Elżbieta Berska
powiatowe warsztaty szkoleniowe								
1.	Szkolenia wewnętrzne dla pracowników – rejonowe	warsztaty szkoleniowe	27/42	doradcy	207	woj. łódzkie	2011	dział i zespoły

1	2	3	4	5	6	7	8	9
wyjazdy studyjne (szkoleniowe)								
1.	Targi Sadownictwa i Warzywnictwa	wyjazd szkoleniowy	0/1	rolnicy, doradcy	7	Warszawa	I	Ewa Szewczyk
2.	III Krajowe Targi Energii Odnawialnej w Rolnictwie, XIV Międzynarodowe Targi Ferma Świń i Drobiu	wyjazd szkoleniowy	0/1	rolnicy, doradcy	6	Poznań	I	Aneta Kutkowska
3.	VII Forum Budownictwa Wiejskiego w Łodzi	Wyjazd szkoleniowy	0/1	doradcy	5	Łódź	II	Mirosław Gruszczyński
4.	VII Forum Budownictwa Wiejskiego w Łodzi	wyjazd szkoleniowy	0/1	doradcy, rolnicy	11	Łódź	II	Tomasz Kolankowski
5.	Targi Ogrodów i Małej Architektury PLANTEXPO, konferencja "Piękny Ogród"	wyjazd szkoleniowy	0/1	rolnicy, doradcy	6	Łódź	III	Ewa Szewczyk
6.	ENEX – Nowa Energia w Kielcach	wyjazd szkoleniowy	0/1	doradcy, rolnicy	9	Kielce	III	Mirosław Gruszczyński
7.	Agro-Tech Kielce	wyjazd szkoleniowy	1/1	doradcy, rolnicy	7	Kielce	III	Tomasz Kolankowski
8.	Stacja Doświadczalna Wydziału Rolnictwa i Biologii SGGW w Skierniewicach	wyjazd szkoleniowy	0/1	rolnicy, doradcy	5	Skierniewice	VI	Ewa Szewczyk
9.	„Dzień Otwartych Drzwi” Stacja Doświadczalna Oceny Odmian w Łuźmierzu	wyjazd szkoleniowy	0/1	rolnicy, doradcy	8	Łuźmierz	VI	Ewa Szewczyk
10.	Dzień otwarty w ISiK w Skierniewicach	wyjazd szkoleniowy	1/1	rolnicy, doradcy	9	Dąbrowice	VI	Bożena Pietrzak
11.	Dni Pola Strzelce	wyjazd szkoleniowy	1/1	doradcy	7	Strzelce	VI	Zenobia Opala
12.	Dni Pola SDOO Sulejów	wyjazd szkoleniowy	0/1	doradcy, rolnicy	75	Sulejów	VI	Zenobia Opala
13.	Dni Rolnictwa Ekologicznego	wyjazd szkoleniowy	1/1	doradcy, rolnicy	8	Radom	VI	Bogusława Walkiewicz
14.	Dni Pola – Strzelce	wyjazd szkoleniowy	0/1	doradcy, rolnicy	8	Strzelce	VI	Tomasz Kolankowski
15.	Dzień Ziemiaka	wyjazd szkoleniowy	1/1	rolnicy, doradcy	6	Żelazna k. Skierniewic	VII	Ewa Szewczyk
16.	Dzień Marchwi		1/0*		0		nie odbył się w 2011 r.	
17.	Agro Show Bednary	wyjazd szkoleniowy	1/1	rolnicy, doradcy	5	Bednary	IX	Ireneusz Sadowski
18.	Ferma Bydła	wyjazd szkoleniowy	1/0**	rolnicy, doradcy	0	Poznań	VI	Anna Kostrzębska
19.	Krajowa Wystawa Zwierząt Hodowlanych	wyjazd szkoleniowy	0/1	rolnicy, doradcy	5	Poznań	IX	Katarzyna Bryk
20.	Agro Show Bednary	wyjazd szkoleniowy	1/1	doradcy	7	Bednary	IX	Mirosław Gruszczyński
21.	Agro Show Bednary	wyjazd szkoleniowy	1/1	doradcy, rolnicy	8	Bednary	IX	Tomasz Kolankowski
22.	XIII Dni Kukurydzy Skrzelew	wyjazd szkoleniowy	1/1	doradcy	4	Skrzelew	X	Hubert Sierant

1	2	3	4	5	6	7	8	9
lektoraty na szkoleniach powiatowych i gminnych								
1.	Lektoraty na szkoleniach gminnych i wiejskich	lektorat	44/65	rolnicy	381	woj. łódzkie	2011	dział i zespoły
Działalność doradcza								
doradztwo technologiczne								
1.	Doradztwo technologiczne	porady, instruktaże	1760/3039	rolnicy	3039	woj. łódzkie	2011	dział i zespoły
doradztwo w zakresie wspólnej polityki rolnej								
1.	Płatności obszarowe i ONW	porady, instruktaże	825/827	rolnicy	827	woj. łódzkie	2011	dział i zespoły
2.	Wsparcie obszarów wiejskich w ramach osi priorytetowych PROW 2007-2013	porady, instruktaże	680/1320	rolnicy	1320	woj. łódzkie	2011	dział i zespoły
3.	Korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów	porady, instruktaże	295/625	rolnicy	625	woj. łódzkie	2011	dział i zespoły
4.	Współpraca z grupami producenckimi zarejestrowanymi	porady, instruktaże	50/76	grupy	76	woj. łódzkie	2011	dział
5.	Porady w różnych formach integracji rolników	porady, instruktaże	10/15	rolnicy	15	woj. łódzkie	2011	dział
Działalność upowszechnieniowa								
technologie								
1.	Trzoda chlewna	technologie	1/1	rolnicy	1	woj. łódzkie	2011	Anita Maj-Kaldońska
2.	Przeżuwacze	technologie	1/1	rolnicy	1	woj. łódzkie	2011	Sylwia Wiatr
3.	Ekologia i ochrona środowiska	technologie	1/1	rolnicy	1	woj. łódzkie	2011	Andrzej Bartosik
4.	Mechanizacja, budownictwo i przechowywanie	technologie	1/1	rolnicy	1	woj. łódzkie	2011	Mirosław Gruszczyński
Działalność informacyjna								
monitorowanie cen								
1.	Monitorowanie cen	aukcje zwierząt	15/14***	rolnicy	14	woj. łódzkie	2011	dział i zespoły
Imprezy edukacyjne o zasięgu regionalnym								
olimpiady								
1.	Olimpiada Wiedzy o Ekologii i Ochronie Środowiska	etapy oddziałowe i etap wojewódzki	1/1	uczniowie, rolnicy	35	Bratoszewice	III	Aneta Kutkowska
			1/1	uczniowie, rolnicy	34	Piotrków Trybunalski	III	Andrzej Bartosik
			1/1	uczniowie, rolnicy	34	Kościerzyn	III	Bogusława Walkiewicz
2.	Olimpiada Wiedzy Rolniczej	etapy oddziałowe i etap wojewódzki	1/1	uczniowie, rolnicy	48	Bratoszewice	XI	Ewa Szewczyk
			1/1	uczniowie, rolnicy	27	Piotrków Trybunalski	XI	Zenobia Opala
			1/1	uczniowie, rolnicy	29	Kościerzyn	XI	Anita Maj-Kaldońska
konkursy								
1.	Najciekawsze stoisko VI Piotrkowskich Targów Ogrodniczych „Pamiętajmy o ogrodach”	konkurs	0/1	wystawcy	100	Piotrków Trybunalski	V	Zenobia Opala

1	2	3	4	5	6	7	8	9
2.	Maszyna Targów Targi Rolniczo-Ogrodnicze	konkurs	1/1	wystawcy	15	Kościerzyn	V	Tomasz Kolankowski
3.	Najlepsze gospodarstwo ekologiczne	konkurs	1/1	rolnicy	8	Piotrków Trybunalski	V-VIII	Andrzej Bartosik
4.	Maszyna Targów XX Rol-Szansa 2011	konkurs	1/1	wystawcy	6	Piotrków Trybunalski	VIII	Mirosław Gruszczyński
5.	Wzorowy Ogrodnik w ramach Krajowych Dni Ogrodnika w Gołuchowie	konkurs	1/1	ogrodnicy	2	woj. łódzkie	IX	Bożena Pietrzak
Działalność edytorska								
1.	Miesięcznik RADA	artykuły	60/117	rolnicy, doradcy	117 (w tym 11 komunikatów meteo)	woj. łódzkie	2011	dział i zespoły
2.	„Solary, czyli kolektory słoneczne dla każdego – co warto wiedzieć”	broszura	1/1	rolnicy, doradcy		Piotrków Trybunalski	V	Mirosław Gruszczyński
3.	„Choroby zakaźne zwierząt – wymogi <i>cross compliance</i> ”	broszura	1/1	rolnicy, doradcy		Piotrków Trybunalski	VI	Elżbieta Berska
4.	„Iglaki – różnorodność w ogrodach”	broszura	1/1	rolnicy, doradcy		Piotrków Trybunalski	VII	Anna Pietraszko
5.	„Wyroby azbestowe na terenach wiejskich”	broszura	1/1	rolnicy, doradcy		Bratoszewice	XII	Ireneusz Sadowski
6.	„Cięcie drzew owocowych w ogrodach przydomowych”	broszura	1/1	rolnicy, doradcy		Bratoszewice	XII	Bożena Pietrzak
7.	„Chów tradycyjnych ras zwierząt – zielononóżka kuropatwiana”	broszura	1/1	rolnicy, doradcy		Kościerzyn	X	Anita Maj-Kaldońska
prezentacje multimedialne								
1.	Wymogi <i>cross compliance</i> dotyczące zwalczania chorób zakaźnych zwierząt	prezentacja multimedialna	1/1	doradcy, rolnicy		Piotrków Tryb.	II	Elżbieta Berska
2.	Potencjał województwa łódzkiego pod kątem budowy biogazowni	prezentacja multimedialna	1/1	doradcy, rolnicy		Piotrków Tryb.	III	Mirosław Gruszczyński
3.	Pakiety przyrodnicze programu rolnośrodowiskowego	prezentacja multimedialna	1/1	rolnicy, doradcy		Bratoszewice	IV	Aneta Kutkowska
4.	Pamiętajmy o ogrodach	prezentacja multimedialna	1/1	doradcy, rolnicy		Piotrków Tryb.	VI	Anna Pietraszko
5.	Chów bydła mięsnego	prezentacja multimedialna	1/1	rolnicy, doradcy		Bratoszewice	VII	Anna Kostrzębska
6.	Charakterystyka odmian rzepaku zalecanych do uprawy w woj. łódzkim	prezentacja multimedialna	1/1	doradcy, rolnicy		Piotrków Tryb.	VII	Zenobia Opala

1	2	3	4	5	6	7	8	9
7.	Integrowana produkcja kapusty głowiastej	prezentacja multimedialna	1/1	rolnicy, doradcy		Bratoszewice	VII	Ewa Szewczyk
8.	Szkody łowieckie w rolnictwie	prezentacja multimedialna	1/1	doradcy, rolnicy		Piotrków Tryb.	VII	Hubert Sierant
9.	Mikroelementy w żywieniu trzody chlewnej	prezentacja multimedialna	0/1	rolnicy, doradcy		Bratoszewice	X	Katarzyna Bryk
10.	Standardy utrzymania i odchowu prosiąt zgodnie z wymogami Wzajemnej Zgodności	prezentacja multimedialna	0/1	rolnicy, doradcy		Bratoszewice	X	Katarzyna Bryk
11.	Makroelementy w żywieniu trzody chlewnej	prezentacja multimedialna	0/1	rolnicy, doradcy		Bratoszewice	XI	Katarzyna Bryk
12.	Niektóre choroby metaboliczne krów mlecznych część 1	prezentacja multimedialna	1/1	rolnicy, doradcy		Bratoszewice	XI	Anna Kostrzębska
13.	Dokarmianie dolistne roślin uprawnych	prezentacja multimedialna	1/1	rolnicy, doradcy		woj. łódzkie	XI	Ewa Janczak
14.	Z zakresu mechanizacji, budownictwa i produkcji pasz/BHP przy stosowaniu środków ochrony roślin	prezentacja multimedialna	1/1	rolnicy, doradcy		woj. łódzkie	XI	Tomasz Kolankowski
15.	Zagadnienia rolnictwa ekologicznego/Ocena oddziaływania na środowisko	prezentacja multimedialna	1/1	rolnicy, doradcy		woj. łódzkie	XI	Bogusława Walkiewicz
16.	Zmiany w organizacji grup producentów owoców i warzyw	prezentacja multimedialna	1/1	rolnicy, doradcy		Bratoszewice	XII	Bożena Pietrzak
17.	Charakterystyka i dobór rozpylaczy w opryskiwaczach polowych	prezentacja multimedialna	1/1	rolnicy, doradcy		Bratoszewice	XII	Ireneusz Sadowski
18.	Finansowanie odnawialnych źródeł energii	prezentacja multimedialna	1/1	doradcy, rolnicy		Piotrków Tryb.	XII	Andrzej Bartosik
19.	Prawidłowe żywienie świń	prezentacja multimedialna	1/1	rolnicy, doradcy		woj. łódzkie	XII	Anita Maj-Kałośńska
20.	Opracowania na stronę internetową ŁODR	doniesienia	31/43	rolnicy, doradcy	43	woj. łódzkie	2011	dział i zespoły
Zadania realizowane w trybie art. 4, ust. 4 Ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego								
Projekty – programy współfinansowane z funduszy UE o zasięgu regionalnym								
1.	Wniosek do KSOW dot. konkursu „Najlepsze gospodarstwo ekologiczne”	wniosek	1/1	rolnicy		woj. łódzkie	V	Agnieszka Jędrzejewska
2.	Wniosek do KSOW dot. ufundowania nagród na Olimpiadę Wiedzy Rolniczej	wniosek	0/1	uczniowie, rolnicy		woj. łódzkie	VII	Ewa Szewczyk
wnioski obszarowe + ONW								
1.	Wnioski obszarowe + ONW	wnioski	320/576	rolnicy	576	woj. łódzkie	2011	dział i zespoły

1	2	3	4	5	6	7	8	9
wnioski PROW 2007-2013								
1.	Wnioski RS	wnioski	0/234	rolnicy	234	woj. łódzkie	2011	dział i zespoły
szkolenia chemizacyjne								
1.	Szkolenie chemizacyjne	szkolenie chemizacyjne	2/2	rolnicy	50	Kościerzyn	2011	Tomasz Kolankowski Ewa Janczak
analizy laboratoryjne								
1.	Usługi laboratoryjne	analizy, zalecenia	550/1265	rolnicy	284	woj. łódzkie	2011	Kościerzyn
wnioski de minimis								
1.	wnioski – materiał siewny	wnioski	0/2	rolnicy	2	woj. łódzkie	2011	Zenobia Opala
2.	wnioski – materiał siewny	wnioski	0/3	rolnicy	3	woj. łódzkie	2011	Anna Pietraszko
3.	wnioski – materiał siewny	wnioski	0/1	rolnicy	1	woj. łódzkie	2011	Mirosław Gruszczyński
4.	wnioski – materiał siewny	wnioski	0/22	rolnicy	22	woj. łódzkie	2011	Tomasz Kolankowski
5.	rozliczenie – kwota mleczna	rozliczenie	0/1	rolnicy	1	woj. łódzkie	2011	Bogusława Walkiewicz

* – Rolniczy Zakład Doświadczalny nie organizował w 2011 roku Dni Marchwi, w zamian zorganizowano wyjazd do Stacji Doświadczalnej Wydziału Rolnictwa i Biologii SGGW w Skierniewicach

** – w zamian za wyjazd szkoleniowy na Fermę Bydła zorganizowano dodatkowy wyjazd szkoleniowy na Krajową Wystawę Zwierząt Hodowlanych

*** – monitorowano ceny na 14 aukcjach jałówek, nie obsłużono 1 aukcji ze względu na zwolnienie lekarskie specjalisty

Dział i zespoły sprawowały nadzór merytoryczny nad prowadzonymi w terenie pracami upowszechnieniowymi. Specjaliści terenowi zrealizowali branżowe prace upowszechnieniowe (technologie-demonstracje) w 133 gospodarstwach rolników indywidualnych, demonstracje przeprowadzono z dużym zaangażowaniem ze strony rolników, zgodnie z wymaganiami instrukcji i bieżącymi zaleceniami.

Najwięcej uwagi – poprzez prawidłowe technologie – poświęcono rozwiązywaniu następujących problemów w gospodarstwach:

- wymagań wzajemnej zgodności w utrzymaniu prosiąt i cieląt
- upowszechnianie integrowanych metod w uprawie roślin sadowniczych i warzyw
- ochrona wód gruntowych przed zanieczyszczeniem spowodowanym przez niektóre substancje niebezpieczne
- likwidacja punktów zagrożenia zdrowia w gospodarstwie poprzez naprawę osłon maszyn aktywnych, osłon wałów przekazu mocy
- upowszechnianie elementów ekologii w uprawach polowych w gospodarstwach konwencjonalnych.

W dalszej części przedstawiono realizację technologii w rejonach.

Tematyka prac upowszechnieniowych z zakresu produkcji roślinnej zrealizowanych przez rejonowe zespoły doradców w 2011 roku (plan/realizacja)

Tabela 2.

Lp.	Tematyka	Rozmiar prac/rejon														Razem					
		Kódz Wschód	kęczyca	kowicz	Kutno	Rawa Maz.	Skiermiewice	Zgierz	Belchatów	Opczno	Piotrków Tryb.	Radomsko	Maz. Tomaszów	Łask	Pajęczno		Poddębice	Sieradz	Wielun	Wieruszów	
Zadania realizowane w trybie art. 4, ust. 2 Ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego																					
1	Integrowane metody produkcji																				
1	Produkcja ziemniaków jadalnych z wykorzystaniem integrowanych metod ochrony	1/1		1/1	1/1		2/2							1/1	2/3	0/2	1/1	1/1	1/1	1/1	
2	Upowszechnianie integrowanych metod w uprawie marchwi		1/1					1/1						1/1							
3	Uprawa ogórka gruntowego z wykorzystaniem integrowanych metod ochrony		1/1	1/1	1/1			1/1													
4	Uprawa pomidora gruntowego z wykorzystaniem integrowanych metod ochrony																				
5	Upowszechnianie integrowanych metod w uprawie sałaty pod osłonami																				
6	Upowszechnianie integrowanej metody produkcji jabłoni	1/1																		1/1	
7	Upowszechnianie integrowanych metod w uprawie truskawki	1/1	1/1	1/1		2/2										1/1				5/5	
8	Upowszechnianie integrowanych metod w uprawie drzew pestkowych	1/1		1/1	1/1	1/1															
9	Upowszechnianie integrowanych metod w uprawie pomidora pod osłonami									1/1	1/1									2/2	
10	Upowszechnianie integrowanych metod w uprawie warzyw kapustnych																	1/1	1/1	2/2	
	Razem	4/4	2/2	2/2	3/3	1/1	5/5	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1	2/2	1/1	2/3	1/3	1/1	1/1	2/2	2/2	
																					33/36

PRODUKCJA ROŚLINNA

Zadaniem doradztwa z zakresu produkcji roślinnej jest propagowanie postępu technologicznego i biologicznego oraz pomoc rolnikom w rozwiązywaniu problemów wynikających z uprawy roślin. Działania zmierzają przede wszystkim w kierunku poprawy jakości i zdrowotności produktu poprzez upowszechnianie integrowanych metod produkcji.

Tematyka prac upowszechnieniowych z zakresu produkcji roślinnej zrealizowanych przez centralę i oddziały w 2011 r. Tabela 3.

Lp.	Tematyka	Oddziały						Razem	
		Bratoszewice		Piotrków Tryb.		Kościerzyn		plan	wyk.
		plan	wyk.	plan	wyk.	plan	wyk.		
	Integrowane metody produkcji								
1.	Produkcja ziemniaków jadalnych z wykorzystaniem integrowanych metod ochrony	5	5	2	2	6	9	13	16
2.	Upowszechnianie integrowanych metod w uprawie marchwi	2	2	1	1			3	3
3.	Uprawa ogórka gruntowego z wykorzystaniem integrowanych metod ochrony	2	2	1	1			3	3
4.	Upowszechnianie integrowanej metody produkcji jabłoni	1	1					1	1
5.	Upowszechnianie integrowanych metod w uprawie truskawki	4	4			1	1	5	5
6.	Upowszechnianie integrowanych metod w uprawie drzew pestkowych	4	4					4	4
7.	Upowszechnianie integrowanych metod w uprawie pomidora pod osłonami			2	2			2	2
8.	Upowszechnianie integrowanych metod w uprawie warzyw kapustnych					2	2	2	2
	RAZEM produkcja roślinna	18	18	6	6	9	12	33	36

Tematyka prac upowszechnieniowych z zakresu produkcji zwierzęcej zrealizowanych przez rejonowe zespoły doradców w 2011 roku (plan/realizacja)

Tabela 4.

Lp.	Tematyka	Rozmiar prac/rejon														Razem				
		Kódz Wschód	Kęczyca	Kowicz	Kutno	Rawa Maz.	Skiernewice	Zgierz	Betchatów	Opoczno	Piotrków Tryb.	Radomsko	Tomaszów Maz.	Łask	Pajęczno		Poddębice	Sieradz	Wielun	Wieruszów
Zadania realizowane w trybie art. 4, ust. 2 Ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego																				
I Przeżuwacze																				
1	Produkcja żywca wółowego – opas bydła ras mięsnych (lub krzyżówki z rasami mięsnymi)																	1/1		1/1
2	Poprawa rozrodu krów mlecznych				2/2				1/1	1/1					1/1				1/1	7/7
3	Standardy utrzymania i odchowu ciałąt zgodnie z wymogami zasad wzajemnej zgodności						1/1	1/1							1/1				1/1	4/4
4	Produkcja jagniąt rzeźnych																	2/2		2/2
II Trzoda chlewna																				
1	Użytkowanie stada podstawowego świń		1/1															1/1		2/2
2	Standardy utrzymania i odchowu prosiąt zgodnie z wymogami zasad wzajemnej zgodności	4/4	1/1	1/1	1/1	2/2	1/1	1/1		4/4	1/1	2/2				1/1	1/1	1/1	1/1	21/21
	Razem	4/4	1/1	1/1	3/3	1/1	2/2	1/1	2/2	5/5	1/1	2/2	2/2	2/2	1/1	1/1	1/1	6/6	2/2	37/37

PRODUKCJA ZWIERZĘCA

Prowadzone prace z zakresu produkcji zwierzęcej obejmowały doradztwo technologiczne w produkcji zwierzęcej z zakresu:

- wykorzystania potencjału genetycznego posiadanych zwierząt lub możliwości zakupu dobrego materiału hodowlanego
- zoohigieny, skutecznej ochrony zdrowia zwierząt
- zapewnienia dobrostanu zwierząt
- wymagań wzajemnej zgodności w utrzymaniu prosiąt

Tematyka prac upowszechnieniowych z zakresu produkcji zwierzęcej zrealizowanych przez centralę i oddziały w 2011 roku

Tabela 5.

Lp.	Tematyka	Oddziały						Razem	
		Bratoszewice		Piotrków Tryb.		Kościerzyn		plan	wyk.
		plan	wyk.	plan	wyk.	plan	wyk.		
I	Przeźuwacze								
1.	Produkcja żywca wołowego – opas bydła ras mięsnych (lub krzyżówki z rasami mięsnymi)			1		1		1	1
2.	Poprawa rozrodu krów mlecznych	2	2	2	2	3	3	7	7
3.	Standardy utrzymania i odchowu cieląt zgodnie z wymogami zasad wzajemnej zgodności.			2	2	2	2	4	4
4.	Produkcja jagniąt rzeźnych					2	2	2	2
II	Trzoda chlewna								
1.	Użytkowanie stada podstawowego świń	1	1			1	1	2	2
2.	Standardy utrzymania i odchowu prosiąt zgodnie z wymogami zasad wzajemnej zgodności	10	10	8	8	3	3	21	21
	RAZEM produkcja zwierzęca	13	13	12	12	12	12	37	37

EKOLOGIA I OCHRONA ŚRODOWISKA

Elementy ekologii i ochrony środowiska wprowadzane są we wszystkich dziedzinach związanych z działalnością rolniczą. W działalności ośrodka obok elementów ekologii prowadzonych w ramach realizacji poszczególnych tematów w produkcji roślinnej, zwierzęcej, mechanizacji czy działalności w zakresie gospodarstwa domowego realizowane są tematy ekologiczne obejmujące w szczególności takie zagadnienia jak:

- 1) ochrona zasobów wodnych poprzez:
  - optymalne zagospodarowanie odchodów zwierzęcych i odpadów organicznych z gospodarstw domowych poprzez sporządzanie kompostów
  - stosowanie zarejestrowanych dla gospodarstw ekologicznych środków ochrony roślin i nawozów mineralnych
- 2) doradztwo dla gospodarstw ekologicznych i będących w trakcie przestawiania z konwencjonalnych na ekologiczne
- 3) prawidłowe wykorzystanie zasobów glebowych poprzez stosowanie Zasad Dobrej Praktyki Rolniczej
- 4) popularyzacja wykorzystania korzystnych wpływów wzajemnych roślin uprawnych, warunków przyrodniczych, preparatów biologicznych i ziołowych
- 5) upowszechnianie ekologicznych metod produkcji wybranych gatunków roślin
- 6) optymalizacja nawożenia z wykorzystaniem programu komputerowego
- 7) zapobieganie degradacji gleb poprzez racjonalne wapnowanie.

Tematyka prac z zakresu ekologii i ochrony środowiska zrealizowanych w 2011 r. przez centralę i oddziały w 2011 roku

Tabela 7.

Lp.	Tematyka	Oddziały						Razem	
		Bratoszewice		Plotków Tryb.		Kościeryżyn		plan	wyk.
		plan	wyk.	plan	wyk.	plan	wyk.		
1.	Optymalizacja nawożenia – z wykorzystaniem komputerowego programu NAW S.A.L.D 3 – jako element rolnictwa zrównoważonego			1	1	3	3	4	4
2.	Upowszechnianie elementów ekologii w uprawach polowych w gospodarstwach konwencjonalnych	9	9	6	6	2	2	17	17
3.	Wapnowanie pól jako element ochrony gleb przed degradacją chemiczną					1	1	1	1
4	Upowszechnianie ekologicznych metod produkcji wybranych gatunków roślin	1	1	3	3	1	4	5	8
	Razem	10	10	10	10	7	10	27	30

Tematyka prac upowszechnieniowych z zakresu mechanizacji i budownictwa i przechowalnictwa zrealizowanych przez rejonowe zespoły doradców w 2011 roku (plan/realizacja)

Tabela 8.

Lp.	Tematyka	Rozmiar prac/rejon															Razem			
		Kódz Wschód	Kęczyca	Kowicz	Kutno	Rawa Maz.	Skieriewice	Zgierz	Belchatów	Opczno	Piotrków Tryb.	Radomsko	Tomaszów Maz.	Łask	Pajęczno	Podębcice		Sieradz	Wieluń	Wieruszów
zadania realizowane w trybie art. 4, ust. 2 Ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego																				
1	Ochrona wód gruntowych przed zanieczyszczeniem spowodowanym przez niektóre substancje niebezpieczne	4/4	1/1	2/2	1/1		1/1	2/2	1/1	2/2			1/1		1/1	1/1	1/1		1/1	19/19
2	Modernizacja i wyposażenie budynków inwentarskich, zgodnie z wymaganiami zapewnienia dobrostanu zwierząt										1/1	1/1								2/2
3	Prawidłowe przechowywanie odchodów zwierzęcych; płyta gnojowa, zbiornik na gnojowicę, zgodnie z zasadami wzajemnej zgodności						1/1							1/1						2/2
4	Prawidłowe zarządzanie chlewni – tucz na głębokiej ściółce, zgodnie z zasadami wzajemnej zgodności																			
5	Likwidacja punktów zagrożenia zdrowia w gospodarstwie poprzez naprawę osłon maszyn aktywnych, osłon wałów przekazu mocy		1/1	1/1		1/1									1/1			1/1	1/1	10/10
6	Razem	4/4	2/2	3/3	1/1	1/1	2/2	2/2	1/1	2/2	1/1	3/3	3/3	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1	2/2	33/33

MECHANIZACJA, BUDOWNICTWO I PRZECHOWALNICTWO

Nowe rozwiązania technologiczne i duży wybór sprzętu rolniczego, zarówno do produkcji polowej, jak i związanego z procesami produkcji zwierzęcej, wymuszają dostarczanie bieżącej informacji. W upowszechnianiu nowości szczególnie uwzględnia się ekonomicznie uzasadnione zastosowanie w gospodarstwie. Przy wprowadzaniu konkretnych maszyn czy urządzeń w budynkach inwentarskich zwraca się uwagę na:

- bezpieczeństwo ludzi
- wymagania zoohigieniczne
- wymogi ochrony środowiska z uwzględnieniem przepisów z zakresu utrzymania zwierząt i przechowania odchodów zwierzęcych
- ochronę wód gruntowych przed zanieczyszczeniami spowodowanymi przez niektóre substancje organiczne zgodnie z wymogami pakietu A *cross compliance*.

Tematyka prac z zakresu mechanizacji, budownictwa i przechowania zrealizowanych przez centralę i oddziały w 2011 roku

Tabela 9.

Lp.	Tematyka	Oddziały						Razem	
		Bratoszewice		Piotrków Tryb.		Kościerzyn		plan	wyk.
		plan	wyk.	plan	wyk.	plan	wyk.		
1.	Ochrona wód gruntowych przed zanieczyszczeniem spowodowanym przez niektóre substancje niebezpieczne	11	11	4	4	4	4	19	19
2.	Modernizacja i wyposażenie budynków inwentarskich, zgodnie z wymaganiami zapewnienia dobrostanu zwierząt			2	2			2	2
3.	Prawidłowe przechowywanie odchodów zwierzęcych; płyta gnojowa, zbiornik na gnojowicę, zgodnie z zasadami wzajemnej zgodności	1	1			1	1	2	2
4.	Prawidłowe zarządzanie chlewni – tucz na głębokiej ściółce, zgodnie z zasadami wzajemnej zgodności								
5.	Likwidacja punktów zagrożenia zdrowia w gospodarstwie poprzez naprawę osłon maszyn aktywnych, osłon wałów przekazu mocy	3	3	3	3	4	4	10	10
	Razem	15	15	9	9	9	9	33	33

DZIAŁ I ZESPOŁY PRZEDSIĘBIORCZOŚCI, WIEJSKIEGO GOSPODARSTWA DOMOWEGO I AGROTURYSTYKI

W roku 2011 w dziale i zespołach zatrudnionych było ogółem 10 specjalistów (1 osoba ze względu na ciężą oraz urlop macierzyński była długotrwale nieobecna (od 8 czerwca), którzy mieli następujące specjalistyczne kwalifikacje:

liczba osób mających uprawnienia doradcy rolnego	– 9
liczba osób mających uprawnienia doradcy rolnośrodowiskowego	– 5
liczba osób mających uprawnienia ds. produktów tradycyjnych i regionalnych	– 3

Specjaliści działu i zespołów w roku 2011 realizowali swoje zadania głównie poprzez:

- udzielanie kompleksowego doradztwa i pomocy w uzyskaniu wsparcia finansowego w ramach przyznania płatności bezpośrednich do gruntów rolnych oraz w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 oraz współdziałanie w zakresie upowszechniania minimalnych wymagań wzajemnej zgodności (*cross compliance*)
- prowadzenie szkoleń dla rolników i mieszkańców obszarów wiejskich dotyczących możliwości uzyskania wsparcia finansowego w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 oraz aktywizację rolników i mieszkańców wsi do podejmowania działalności pozarolniczej oraz pozyskiwanie alternatywnych źródeł dochodu
- prowadzenie doradztwa organizacyjnego, ekonomicznego, prawnego i technologicznego w zakresie sprawnego funkcjonowania i unowocześniania wiejskiego gospodarstwa domowego
- upowszechnianie oraz udzielanie pomocy rolnikom w zakresie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej,
- podejmowanie działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego oraz promocji produktu regionalnego i lokalnego.

Dział i zespoły przedsiębiorczości i wiejskiego gospodarstwa domowego zrealizowały w roku 2011 działania przewidziane w Programie Działalności. Tematyka szkoleniowa została wybrana i dostosowana do konkretnych potrzeb wynikających z rozmów ze specjalistami ośrodka, rolnikami oraz jednostkami współpracującymi. Szkolenia zostały zrealizowane zgodnie z tematyką, ewentualne modyfikacje dotyczyły skonkretyzowania tematu lub poszerzenia zakresu ze względu na zainteresowanie odbiorców.

Zwiększona liczba szkoleń zorganizowanych (wzrost o 6 szt.) i przeprowadzonych przez specjalistów ŁODR w charakterze wykładowców (wzrost o 54) wynikała z zapotrzebowania zarówno specjalistów, jak i mieszkańców obszarów wiejskich. Zainteresowanie tematyką związaną z działaniami w ramach PROW 2007-2013 było tak duże, że powodowało powtórzenia niektórych szkoleń. Nowe tematy zaś zostały wprowadzone ze względu na zmiany, jakie zaszły w prawie oraz w wyniku analizy problemów, z jakimi spotykają się mieszkańcy obszarów wiejskich zarówno w sferze działalności rolniczej, jak i pozarolniczej (np. bezpieczeństwa żywności, sprzedaży bezpośredniej).

Zwiększona liczba wypełnionych wniosków w ramach działań Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (płatności bezpośrednio – 186,8%, wnioski w ramach działań PROW 574,3%) wynikała z faktu, iż w styczniu ogłoszono ostatni w tym okresie programowania nabór wniosków w ramach działania „Modernizacja gospodarstw rolnych”. Działanie to cieszyło się ogromnym zainteresowaniem, więc liczba osób korzystających z pomocy w wypełnieniu dokumentacji znacznie wzrosła. Także informacje dotyczące możliwości zakończenia naboru w ramach programów rolnośrodowiskowych przyczyniły się do zwiększonej liczby beneficjentów (ostatecznie w roku 2011 zawężono możliwości ubiegania się o fundusze w ramach tego działania).

Duża liczba porad wynikała z zainteresowania mieszkańców obszarów wiejskich poszukiwaniem i pozyskiwaniem dodatkowych źródeł finansowania swojej działalności oraz wymogami, jakie muszą spełnić prowadząc działalność rolniczą (zasada wzajemnej zgodności, bhp itp.)

W ramach pozyskanych środków zewnętrznych zrealizowano następujące działania:

- Wojewódzką Olimpiadę Wiedzy z zakresu Wiejskiego Gospodarstwa Domowego – pozyskane środki pochodziły z funduszy Krajowej Sieci Rozwoju Obszarów Wiejskich Sekretariat Regionalny w Łodzi – uczestniczyło 69 osób
- Program „Zasady otrzymywania dopłat bezpośrednich a obowiązek spełnienia przez gospodarstwo zasad wzajemnej zgodności, ze szczególnym uwzględnieniem programów zwalczania chorób zakaźnych” – pozyskano środki w ramach umowy z Fundacją Programów Pomocy dla Rolnictwa FAPA – zorganizowano 154 szkolenia, w których uczestniczyło 3.145 osób; program jest w dalszej realizacji.

- I. Szkolenia dla doradców terenowych – 32 lektoraty – celem przygotowania ich do aktywnego uczestnictwa w przemianach wsi i rolnictwa w ramach programu PROW 2007-2013.
- II. Przeprowadzanie w gminach i wsiach 80 lektoratów wg potrzeb zgłaszanych przez specjalistów terenowych szkoleń, seminariów i warsztatów dla rolników, młodzieży i mieszkańców obszarów wiejskich.

Organizowanie 17 seminariów oddziaływanych dla rolników i terenowej służby doradczej (tematykę wymieniono w Tabeli 10.).

- III. Udział w informowaniu i merytorycznym przygotowaniu społeczeństwa wiejskiego do wykorzystania środków pomocowych w ramach programu PROW – pomoc w wypełnianiu wniosków, opracowywanie planów rozwoju gospodarstwa:
  1. Płatności bezpośrednie:
Wypełnianie wniosków – 467 szt.
  2. Wsparcie obszarów wiejskich w ramach osi priorytetowych PROW 2007-2013:
176 wniosków +25 planów rolnośrodowiskowych
  3. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolnej (doradztwo)
    - doradztwo w zakresie prawa unijnego – 725
    - doradztwo ekonomiczne i organizacyjne – 103
    - doradztwo z zakresu WGD – 368
    - doradztwo nt. produkt tradycyjny, lokalny lub regionalny – 210
    - doradztwo nt. korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów – 202
    - doradztwo nt. rozwój agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako alternatywnego miejsca wypoczynku – 336
    - doradztwo nt. Lokalne Grupy Działania – 93.
- IV. Koordynacja i prowadzenie sprawozdawczości z liczby wypełnionych wniosków – przygotowywanie umów dla doradców za wykonywane usługi, zestawienie wykonanych planów rolnośrodowiskowych przez specjalistów – wykonana działalność komercyjna.
- V. Współpraca z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa – w zakresie informowania i merytorycznego przygotowania do wykorzystania środków pomocowych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 – konsultacje dotyczące wypełniania i rozliczania wniosków, 2 szkolenia informacyjne podczas porad miesięcznych, oraz 3 szkolenia oddziałowe nt. „Sposób i zakres kontroli, jakiej podlegają rolnicy w ramach wymogów wzajemnej zgodności”.
- VI. Szeroko zakrojone działania informacyjne skierowane do mieszkańców obszarów wiejskich, realizowane poprzez opracowywanie i wydawanie materiałów informacyjnych w formie ulotek, informacje w wersji elektronicznej na stronie www. Ośrodka, cykliczne artykuły w miesięczniku RADA, prowadzenie punktu informacyjnego podczas imprez wstawienniczo-targowych organizowanych przez ŁODR, dożynek itp.
  - ✓ napisanie 61 artykułów do miesięcznika RADA
  - ✓ opracowania na stronę www.lodr-bratoszewice.pl – 28
  - ✓ przygotowywanie materiałów i wprowadzenie ankiet agroturystycznych na stronę www.lodr-bratoszewice.pl – 98 gospodarstw agroturystycznych
  - ✓ opracowanie 10 prezentacji do wykorzystania przez specjalistów podczas szkoleń
  - ✓ opracowanie 3 broszur – „Możliwości pozyskiwania dodatkowych dochodów na wsi – agroturystyka, MLO” – „Sprawdzone przepisy – lokalne kulinaria szansą na aktywizację i społeczną integrację” – „Rodzinny kulinarnik”.

- ✓ konkurs pn. „Lokalne smaki regionu” – organizacja prezentacji i promocja lokalnego dziedzictwa kulturowego KGW i stowarzyszeń KGW oraz kobiet aktywnych i przedsiębiorczych (*powiat wieluński, zduńskowolski, piotrkowski, poddębicki*) podczas XXI Targów Rolniczo-Ogrodniczych w Kościerzynie – 9 zespołów, 18 produktów w 6 grupach tematycznych
  - ✓ organizacja prezentacji i promocja edukacji pozaszkolnej klubu środowiskowego 4-H „Magiczne Pudło” (*powiat poddębicki*) – podczas XXI Targów Rolniczo-Ogrodniczych w Kościerzynie
  - ✓ organizacja i prezentacja dorobku dziedzictwa kulturowego – prezentacja twórców ludowych, rękodzieła, tradycyjnych smaków regionu podczas XIX Targów Rolnych „Agrotechnika 2011” oraz Targów Rolnych „W sercu Polski”
  - ✓ współudział w organizacji XIX Targów Rolnych „Agrotechnika 2011”, Targów Ogrodniczych „Pamiętajcie o ogrodach” XXI Targów Rolniczo-Ogrodniczych, Targów Rolnych „W sercu Polski” oraz XX Targów „Rol-Szansa 2011”, Dożynki Prezydenckie Spała 2011 – organizacja stoiska informacyjnego, doradztwo, przygotowanie pokazów żywnościowych.
- VII. Opracowywanie projektów szkoleń rolników, młodzieży i mieszkańców obszarów wiejskich finansowanych z funduszy strukturalnych UE, funduszy MRiRW, Wojewody Łódzkiego i innych.
- ✓ wniosek o dofinansowanie Wojewódzkiej Olimpiady Wiedzy z zakresu Wiejskiego Gospodarstwa Domowego – Krajowa Sieć Rozwoju Obszarów Wiejskich Sekretariat Regionalny w Łodzi (wniosek rozliczony)
  - ✓ wniosek o dofinansowanie imprezy wystawienniczej „Kościerzyński Dzień Ziemniaka – Jesień w Polu i Ogrodzie” – Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego (wniosek po ocenie formalnej)
  - ✓ wniosek o dofinansowanie „Zasady otrzymywania dopłat bezpośrednich a obowiązek spełnienia przez gospodarstwo zasad wzajemnej zgodności, ze szczególnym uwzględnieniem programów zwalczania chorób zakaźnych” – Fundacja Programów Pomocy dla Rolnictwa FAPA (wniosek w trakcie realizacji) – zrealizowano 154 szkolenia.
- VIII. Współpraca z instytucjami doradczymi, związkami rolników, samorządem lokalnym i innymi organizacjami pracującymi na rzecz rolnictwa w zakresie tematyki rozwoju obszarów wiejskich i dostosowania gospodarstw rolnych do standardów UE
- ✓ Urząd Marszałkowski w Łodzi, Wydział Rozwoju Obszarów Wiejskich w zakresie upowszechnienia, naboru i zgłoszenia produktów żywnościowych do IV edycji konkursu wojewódzkiego pn. „Tygiel Smaków”
  - ✓ Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne w Łodzi oraz Ośrodek Kultury „Karolew” – współudział w organizacji „Tłustego Czwartku” podczas III Międzynarodowego Festiwalu Zwyczajów i Tradycji Karnawałowych „Carnavalia 2011”
  - ✓ Muzeum Okręgowe w Sieradzu – udział etnografa w pracach komisji konkursu „Lokalne smaki województwa łódzkiego”, konsultacje w zakresie źródeł dokumentowania tradycji żywnościowych produktów lokalnych
  - ✓ lokalnymi grupami działania (LDG), w zakresie promocji działań osi 3 i osi 4 PROW 2007-2013 oraz promocji dziedzictwa kulturowego i kulinarnego regionu
  - ✓ współpraca ze Stowarzyszeniem Przyjaciół Bratoszewic – pomoc w organizacji lokalnych imprez
  - ✓ współpraca z Zarządem Osiedla „WSCHÓD” w Strykowie – współorganizację festynu integracyjnego „LUZ, czyli lubię zdrowie”
  - ✓ współpraca z Centrum Kultury, Turystyki i Promocji Ziemi Łowickiej – działania informacyjno-szkoleniowe
  - ✓ współpraca z grupą doktorantów z Uniwersytetu Łódzkiego – w ramach projektu „Turizm dla regionu”
  - ✓ KGW i stowarzyszeniami kobiet w zakresie identyfikacji i promocji lokalnego dziedzictwa kulinarnego oraz żywieniowej promocji zdrowia.
- IX. Podnoszenie wiedzy i kwalifikacji pracowników zespołu w zakresie tematyki rozwoju obszarów wiejskich i dostosowania gospodarstw rolnych do standardów UE poprzez

uczestnictwo w szkoleniach, konferencjach, seminariach i innych formach doskonalenia organizowanych przez instytucje zapewniające poszerzenie wiedzy – 110 osobodni szkoleniowych.

X. Wyłanianie lokalnych liderów spośród laureatów konkursów celem pobudzenie aktywności mieszkańców obszarów wiejskich do podejmowania wspólnych działań, zapewniających konkurencyjność własnych produktów:

✓ Konkurs AGROLIGA 2011

– zgłoszenie kandydatów

– udział w pracach Komisji Wojewódzkiej Konkursu Agroliga 2011 – ilustracja gospodarstw i firm

– przygotowanie materiałów na plansze nt. Konkursu Agroliga 2011

– organizacja finału wojewódzkiego Konkursu Agroliga 2011 podczas XX Rol-Szansy 2011

✓ Konkurs na najlepsze gospodarstwo ekologiczne – udział w komisji konkursowej.

XI. Inne prace:

1. Wojewódzka Olimpiada Wiedzy o Wiejskim Gospodarstwie Domowym – prace przygotowawcze i organizacyjne, opracowanie zestawów pytań, przygotowanie nagród, udział w pracach Komisji Olimpiady zorganizowanie etapów oddziałowych olimpiady oraz finału.

2. Pomoc merytoryczna i udział specjalistki zakładowej w komisji konkursowej *IV Regionalnego Turnieju Sołectw*, podczas powiatowo-gminnych dożynek w Szadku (*powiat zduńskowolski*).

3. Przygotowanie spotkań wielkanocnego oraz wigilijnego dla pracowników ŁODR oraz instytucji współpracujących.

Wykaz prac zrealizowanych przez dział i zespoły przedsiębiorczości, wiejskiego gospodarstwa domowego i agroturystyki w 2011 roku

Tabela 10.

Lp.	Nazwa zadania	Forma – metoda	Liczba plan/wyk.	Grupa docelowa – odbiorcy	Liczba odbiorców	Miejsce	Termin realizacji	Osoba realizująca
1	2	3	4	5	6	7	8	9
I	Działalność oświatowa							
1.	Zasady przyznawania płatności bezpośrednich w roku 2011	szkolenie oddziałowe	1/1	doradcy, przedstawiciele samorządu	40	Piotrków	marzec	Elżbieta Michalak
2.	Zasady przyznawania płatności bezpośrednich w roku 2011	szkolenie oddziałowe	1/1	doradcy, przedstawiciele samorządu	47	Kościerzyn	marzec	Romuald Janiak
3.	Zasady udzielania pomocy w ramach działania „Korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów” – „Sposób i zakres kontroli, jakiej podlegają rolnicy w ramach wymogów wzajemnej zgodności”	szkolenie oddziałowe	1/1	doradcy, przedstawiciele samorządu	61	Bratoszewice	marzec/ listopad	Katarzyna Nowak
4.	Zmiany PROW 2007-2013 – „Sposób i zakres kontroli, jakiej podlegają rolnicy w ramach wymogów wzajemnej zgodności”	szkolenie oddziałowe	1/1	doradcy, rolnicy, przedstawiciele samorządu	52	Piotrków	październik	Janusz Bolanowski
5.	Zmiany w PROW 2007-2013 – Fundusze unijne dla obszarów wiejskich w ramach PROW 2007-2013	szkolenie oddziałowe	1/1	doradcy, rolnicy, przedstawiciele samorządu	15	Bratoszewice/Lódź	październik/ marzec	Maria Błaszczyk
6.	Zmiany PROW 2007-2013	szkolenie oddziałowe	1/1	doradcy, rolnicy, przedstawiciele samorządu	50	Kościerzyn	październik/ wrzesień	Halina Przybylska
7.	Działalność Lokalnych Grup Działania – Zagrody edukacyjne	szkolenie oddziałowe	1/1	doradcy, rolnicy, przedstawiciele samorządu	55	Bratoszewice	wrzesień/ listopad	Wioleta Kuśmierz Edyta Kijak
8.	Spoleczno-ekonomiczne ożywienie obszarów wiejskich poprzez identyfikację i promocję produktów lokalnych oraz wspieranie odnowy wsi	szkolenie oddziałowe	1/1	doradcy, rolnicy, przedstawiciele samorządu	88	Kościerzyn	kwiecień/ marzec	Jadwiga Liberska-Łuczak

1	2	3	4	5	6	7	8	9
9.	Promocja żywności wysokiej jakości	szkolenie oddziałowe	1/1	doradcy, rolnicy, przedstawiciele samorządu	88	Piotrków	grudzień/ listopad	Irena Babczyńska
10.	Polskie tradycje świąteczne	szkolenie oddziałowe	1/1	doradcy, rolnicy, przedstawiciele samorządu	22	Bratoszewice	grudzień	Edyta Kijak
11.	Metodyka prowadzenia oceny dostosowania gospodarstwa do norm i wymogów wzajemnej zgodności	szkolenie oddziałowe	0/1	doradcy	41	Piotrków	luty	Elżbieta Michalak
12.	Fundusze strukturalne dla obszarów wiejskich – PROW 2007-2013"	szkolenie	0/1	nauczyciele i uczniowie klas maturalnych	28	Bratoszewice	marzec	Katarzyna Nowak
13.	Płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego ONW i rolno-środowiskowych	szkolenie	0/1	doradcy	10	Bratoszewice	marzec	Maria Błaszczak
14.	Sposób i zakres kontroli, jakiej podlegają rolnicy w ramach wymogów wzajemnej zgodności	szkolenie oddziałowe	0/1	doradcy/rolnicy	54	Kościerzyn	wrzesień	Halina Przybylska
15.	Ochrona środowiska, odnawialne źródła energii	szkolenie oddziałowe	0/1	doradcy, rolnicy, przedstawiciele samorządu	35	Kościerzyn	maj	Jadwiga Liberska-Łuczak
16.	Bezpośrednie urynkwowanie i sprzedaż z podwórka	szkolenie oddziałowe	0/1	doradcy, rolnicy, przedstawiciele samorządu	41	Kościerzyn	maj	Jadwiga Liberska-Łuczak
17.	Różnicowanie działalności w kierunku nierolniczym oraz tworzenie i rozwój mikro-przedsiębiorstw	szkolenie	0/1	rolnicy, przedstawiciel samorządu, przedsiębiorcy	28	Lipce Reymontowskie	luty	Katarzyna Nowak
18.	Lektoraty podczas szkoleń powiatowych, gminnych oraz w rejonowych zespołach doradców	szkolenie	58/112	doradcy, rolnicy	870	woj. łódzkie	2011	specjaliści Działu i Zespołów
II	działalność edukacyjna							
19.	Olimpiada z zakresu WGD	olimpiada	1/1	rolnicy	69	Bratoszewice	listopad	specjalistki ds. wiejskiego gospodarstwa domowego i agroturystyki
20.	Konkurs „Lokalne smaki regionu”	konkurs	1/1	rolnicy	9 zespołów 18 produktów	Kościerzyn	maj	Jadwiga Liberska-Łuczak

1	2	3	4	5	6	7	8	9
21.	Etap Wojewódzki konkursu „AgroLiga 2011”	konkurs	1/1	rolnicy	6 rolników oraz 3 firmy	Bratoszewice	marzec-sierpień	Katarzyna Nowak
22.	Małe projekty	prezentacja multimedialna	1/1	doradcy, rolnicy	100	Bratoszewice	luty	Katarzyna Nowak
23.	Wymagania dotyczące dowodów potwierdzających poniesienie wydatków w ramach działania „Ułatwienie startu młodym rolnikom”	prezentacja multimedialna	1/1	doradcy, rolnicy	100	Bratoszewice	marzec	Maria Błaszczyk
24.	Lokalne Grupy Działania	prezentacja multimedialna	1/1	doradcy, rolnicy	100	Bratoszewice	wrzesień	Wioleta Kuśmierz
25.	Gospodarstwa edukacyjne – idea i formy działania na przykładzie Francji	prezentacja multimedialna	1/1	doradcy, rolnicy	100	Bratoszewice	październik	Edyta Kijak
26.	Wymagania dotyczące dowodów potwierdzających poniesienie wydatków w ramach działania „Modernizacja gospodarstw rolnych”	prezentacja multimedialna	1/1	doradcy, rolnicy	100	Kościerzyn	wrzesień	Halina Przybylska
27.	Płatności bezpośrednio i ONW 2011	prezentacja multimedialna	1/1	doradcy, rolnicy	100	Kościerzyn	marzec	Romuald Janiak
28.	Promocja i ochrona żywności wysokiej jakości szansa rozwoju obszarów wiejskich	prezentacja multimedialna	1/1	doradcy, rolnicy	100	Kościerzyn	marzec	Jadwiga Liberska-Luczak
29.	Odnowa i rozwój wsi	prezentacja multimedialna	1/1	doradcy, rolnicy	100	Piotrków	czerwiec	Elżbieta Michalak
30.	Analiza rynków	prezentacja multimedialna	1/1	doradcy, rolnicy	100	Piotrków	październik	Janusz Bolanowski
31.	Działalność marginalna, lokalna i ograniczona	prezentacja multimedialna	1/1	doradcy, rolnicy	100	Piotrków	marzec	Irena Babczyńska
III	działalność wydawnicza							
32.	Artykuły do miesięcznika RADA	artykuł	33/61	doradcy, rolnicy	47200	woj. łódzkie	styczeń/grudzień	specjaliści działu i zespołów
33.	Opracowania na stronę internetową ośrodka	informacja	23/28	internauci	1000	woj. łódzkie	styczeń/grudzień	specjaliści działu i zespołów
34.	Sprawdzone przepisy – kulinaria szansa na lokalną aktywizację i integrację społeczną	broszura	1/1	doradcy, rolnicy	800	woj. łódzkie	listopad	Jadwiga Liberska-Luczak
35.	Rodzinny kulinarnik	broszura	0/1	doradcy, rolnicy	1100	woj. łódzkie	listopad	Jadwiga Liberska-Luczak

1	2	3	4	5	6	7	8	9
36.	Możliwości pozyskania dodatkowych dochodów na wsi – agroturystyka MOL	broszura	1/1	doradcy, rolnicy	500	woj. łódzkie	maj	Irena Babczyńska
IV	Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolnej							
37.	doradztwo w zakresie prawa unijnego	doradztwo	300/725	doradcy, rolnicy	300	woj. łódzkie	styczeń/ grudzień	specjaliści działu i zespołów
38.	porady, instruktaże, konsultacje dotyczące programów operacyjnych lub innych programów pomocowych	doradztwo	20/48	doradcy	20	woj. łódzkie	styczeń/ grudzień	specjaliści działu i zespołów
39.	doradztwo ekonomiczne i organizacyjne	doradztwo	5/103	doradcy, rolnicy	5	woj. łódzkie	styczeń/ grudzień	specjaliści działu i zespołów
40.	doradztwo z zakresu WGD	doradztwo	105/368	doradcy, rolnicy	105	woj. łódzkie	styczeń/ grudzień	specjaliści działu i zespołów
V	Wsparcie w ramach osi priorytetowych PROW 2007-2013							
41.	Porady, instruktaże, konsultacje w zakresie płatności bezpośrednich	doradztwo	880/925	doradcy, rolnicy	880	woj. łódzkie	styczeń/ grudzień	specjaliści działu i zespołów
42.	pomoc w wypełnianiu wniosków o przyznanie płatności bezpośrednich	wniosek	250/467	rolnicy	250	woj. łódzkie	marzec- czerwiec	specjaliści działu i zespołów
43.	Porady, instruktaże, konsultacje w ramach osi priorytetowych PROW 2007-2013	doradztwo	755/1352	doradcy, rolnicy	755	woj. łódzkie	styczeń/ grudzień	specjaliści działu i zespołów
44.	pomoc w wypełnianiu wniosków o przyznanie funduszy w ramach działań PROW 2007-2013	wniosek	35/201	rolnicy	35	woj. łódzkie	styczeń/ grudzień	specjaliści działu i zespołów
45.	porady, instruktaże, konsultacje w ramach działania „Korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów”	doradztwo	55/220	doradcy, rolnicy	55	woj. łódzkie	styczeń/ grudzień	specjaliści działu i zespołów
V	Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstw							
46.	porady, instruktaże, konsultacje dotyczące rejestracji produktu tradycyjnego, lokalnego lub regionalnego	doradztwo	75/210	doradcy, rolnicy	75	woj. łódzkie	styczeń/ grudzień	specjaliści działu i zespołów

1	2	3	4	5	6	7	8	9
VII	Rozwój agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako alternatywnego miejsca wypoczynku							
47.	porady, instruktaże, konsultacje dotyczące agroturystyki i turystyki wiejskiej	doradztwo	110/336	doradcy, rolnicy	110	woj. łódzkie	styczeń/ grudzień	specjaliści działu i zespołów
VIII	Lokalne Grupy Działania							
48.	porady, instruktaże, konsultacje dotyczące funkcjonowania Lokalnych Grup Działania	doradztwo	45/93	doradcy, rolnicy	45	woj. łódzkie	styczeń/ grudzień	specjaliści działu i zespołów
VII	Projekty finansowane ze źródeł zewnętrznych							
49.	przygotowanie wniosków w ramach programów pomocowych	wniosek	1/2	instytucje pośredniczące	1	woj. łódzkie	styczeń/ grudzień	specjaliści działu i zespołów

Tematyka prac z zakresu rozwoju obszarów wiejskich zrealizowanych przez rejonowe zespoły doradców w 2011 roku

Tabela 11.

Tematyka	Rozmiar prac (liczba zadań) - rejon																Razem																								
	Łódź Wschód	Łęczyca	Łowicz	Kutno	Plan	Wyk.	Rawa Maz.	Skierzwice	Zgierz	Behatów	Opoczno	Plan	Wyk.	Piotrków Tryb.	Radomsko	Plan		Wyk.	Tomaszów Maz.	Plan	Wyk.	Lask	Plan	Wyk.	Pałeczno	Plan	Wyk.	Poddębice	Plan	Wyk.	Sieradz	Plan	Wyk.	Wieluń	Plan	Wyk.	Wieruszów	Plan	Wyk.		
zadania realizowane w trybie art. 4, ust. 2 Ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego																																									
Opiniowanie wniosków o przyznanie pełniłości do grantów olnych poprzez satelitarne pomiary powierzchni działek rolnych	8	8	6	6	6	6	8	3	4	8	9	4	4	4	5	5	6	6	9	9	10	10	7	7	8	8	3	4	4	4	4	4	4	10	10	7	7	116	119		
Aktualizacja bazy danych gospodarstw 2. agrolotycznych (liczba osób prowadzących aktualizację)	1	2	2	2	1	1	1	1	1	2	2	2	2	1	1	1	1	1	2	2	2	2	1	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	23	23	
Dokumentacja gminy w zakresie posiadanych zasobów dziedzica kulturowego	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	13	16
Produkt tradycyjny, regionalny lub lokalny - 4. opis i dokumentacja	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	15	15
liczba szkoleń																																									
Minimalne wymagania wzajemnej zgodności (cross compliance) i BHP dla gospodarstw rolnych objętych systemem płatności bezpośrednich	12	13	19	19	24	29	37	6	15	5	24	10	14	6	6	8	8	15	10	38	16	16	10	13	14	14	6	12	9	14	7	17	13	22	15	25	214	347			
Promocja i ochrona żywności wysokiej jakości poprzez systemy identyfikowania i oznaczenia produktów regionalnych i tradycyjnych	4	11	1	2	2	2	2	1	1	5	3	5	6	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1	2	2	2	1	2	2	1	1	1	1	3	2	2	33	43			
Uprawianie działalności przynoszących dodatkowe dochody (np. działalność agroturystyczna, działalność prowadzona w formie marginalnej, lokalnej i ograniczonej (MOL) itp)	4	4	1	1	3	2	2	1	1	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	7	1	1	3	1	4	1	1	1	5	5	1	3	1	2	2	2	31	45			
zadania realizowane w trybie art. 4, ust. 4 Ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego																																									
"Małe projekty" - programy współfinansowane z funduszy europejskich i krajowych	1	2	2	2	2	2	2	1	1	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	25	26		
Korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów	40	19	36	7	36	5	44	2	20	0	45	7	28	1	24	0	28	18	40	6	52	7	28	1	40	4	16	4	24	25	22	14	14	48	14	36	6	607	140		
Wypełnianie wniosków o przyznanie pełniłości bezpośrednich do grantów rolnych	1380	1558	1190	1730	1190	1405	1450	1538	670	1292	1450	1170	1030	1290	910	1060	930	1121	1350	1131	1720	1027	1090	1159	1320	948	540	371	893	894	753	523	1580	1552	1320	1111	20748	20880			
Opracowanie wniosków i planów w ramach I PROW 2007-2013; I PO rybn 2007-2013 oraz plany rolniczo-rybne	166	249	91	339	70	119	46	180	42	208	7	56	10	24	12	53	62	98	57	92	56	138	58	173	60	84	46	139	19	89	14	95	65	112	11	22	892	2270			

DZIAŁ I ZESPOŁY EKONOMIKI

Na dział i zespoły ekonomiki przypada 12,5 etatu, przy czym w Bratoszewicach zatrudnionych jest 6 osób, w Oddziale w Kościerzynie – 3, z tym, że jedna zatrudniona jest na ½ etatu, w Oddziale w Piotrkowie Tryb. – 4 osoby. Jeden z pracowników przebywał na długotrwałym zwolnieniu lekarskim – ponad 10 miesięcy. Kwalifikacje zatrudnionych pracowników to:

- 11 doradców rolniczych
- 4 doradców ds. rachunkowości rolnej

Zadania priorytetowe realizowane w 2011 roku to:

- analiza podatku VAT w gospodarstwie rolnym
- doradztwo w grupach producentów rolnych
- monitorowanie cen płodów rolnych na wybranych targowiskach i w zakładach przetwórstwa rolnego
- współpraca z funkcjonującymi spółkami wodnymi
- sporządzanie kwartalnych kalkulacji opłacalności produkcji roślinnej, zwierzęcej i ogrodniczej
- promowanie przemysłu rolno-spożywczego poprzez organizację konkursów dla firm wędliniarskich, piekarniczych i mleczarskich
- prowadzenie i analiza rachunkowości w gospodarstwach wg zasad Unii Europejskiej.

Specjaliści Działu Ekonomiki wykonywali analizy i ekspertyzy opłacalności produkcji rolnej oraz brali udział w pracach – powołanej przez wojewodę łódzkiego – wojewódzkiej komisji ds. szacowania szkód w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej spowodowanych niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi na terenie województwa łódzkiego. Sporządzono 189 takich analiz.

Dział Ekonomiki prowadził analizę podatku VAT w gospodarstwie rolnym.

Analiza podatku VAT – demonstracja mająca na celu wspieranie rolników w podejmowaniu decyzji o formie opodatkowania podatkiem VAT – prowadzona była w roku 2011 w 92 gospodarstwach z terenu województwa łódzkiego przez specjalistów RZD. Prowadzono dokładne zapisy dotyczące sprzedaży produktów rolnych w gospodarstwie, jak i generowanych kosztów. Analiza taka pozwala rolnikowi podjąć trafną decyzję czy pozostać rolnikiem ryczałtowym, czy przejść na rozliczanie się z podatku na zasadach ogólnych.

Na koniec każdego kwartału pracownicy działu i zespołów opracowywali kalkulacje opłacalności produkcji poszczególnych gałęzi produkcji rolnej. Wykorzystywana jest ona do opracowywania analiz, ekspertyz, sporządzania biznesplanów oraz do sporządzania wniosków z PROW.

Kalkulacjami objęto:

- produkcję ogrodniczą – dla 14 działalności
- produkcję polową – dla 21 działalności
- produkcję zwierzęcą – dla 15 działalności.

Przy określaniu kosztów produkcji wykorzystano dane z badań rachunkowości rolnej (w ramach FADN) oraz metodykę własną ośrodka.

Co kwartał publikowane były kalkulacje opłacalności produkcji rolniczej na stronie wewnętrznej ŁODR. W kalkulacjach roślinnych uwzględniono wysokość płatności obszarowych oraz płatności uzupełniających, natomiast w kalkulacjach zwierzęcych – dopłaty do działalności wykorzystujących pasze z produkcji własnej.

Dział ekonomiki i terenowe zespoły doradców prowadziły temat z zakresu zasad działania i finansowania spółek wodnych. Doradztwo związane było z aktualizacją bazy danych spółek wodnych działających w województwie łódzkim, prowadzone były szkolenia dla rolników z możliwości dofinansowywania do działalności spółek wodnych. W gminach, gdzie takich spółek nie ma, doradcy inicjowali spotkania rolników zainteresowanych tą tematyką i informowali o możliwościach prawnych utworzenia spółki oraz finansowania tej formy grupowych działań. Prowadzono doradztwo w 78 spółkach wodnych.

Opracowywano tygodniowe analizy cen rynkowych produktów roślinnych i zwierzęcych oraz analizy dotyczące tendencji w opłacalności produkcji zwierzęcej. Prowadzono cotygodniowy monitoring z 21 rynków, 15 zakładów mięsnych z terenu województwa łódzkiego i 1 rynku hurtowego – Łódź-Zjazdowa. Badaniami objęte są zboża, owoce, warzywa, jaja, zwierzęta, żywiec wieprzowy, wołowy i drobiowy. Monitoring publikowany jest na stronie internetowej ŁODR oraz notowania po dokonaniu ich obróbki, przekazywane są do Zunifikowanego Systemu Informacji Rynkowych przy Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi – Departament Wspólnej Organizacji Rynków Rolnych (49 meldunków o cenach produktów roślinnych, 49 meldunków o cenach produktów zwierzęcych, 18 meldunków o cenach środków produkcji).

Przekazywanie informacji z rynków rolnych: do Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie – dane wynikające z monitorowania cen nawozów; w miesięczniku RADA – dane z monitoringu cen środków ochrony roślin i pasz w punktach sprzedaży.

Dział i terenowe zespoły doradców współpracowały z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w zakresie kredytowania preferencyjnego oraz weryfikacji przedsięwzięć rolnych i przetwórczych.

Działanie dotyczyło opracowania przez dział i zespoły ekonomiki oraz rejonowe zespoły doradców przedsięwzięć finansowych przy udziale kredytów preferencyjnych z dopłatami Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Razem pracownicy ośrodka opracowali 399 biznesplanów (w tym 4 aneksy do biznesplanów i 3 analizy), działy i zespoły ekonomiki – 57 opracowań, inne działy i zespoły – 13, rejonowe zespoły doradców – 329 opracowań.

Łącznie pracownicy działu i zespołów konsultowali się z bankami w 93 sprawach dotyczących kredytowania rolników.

Dział organizował i prowadził konkursy dla firm z terenu woj. łódzkiego: mleczarski, piekarniczy i wędliniarski. Konkursy przeprowadzane były w czerwcu, a wyniki ogłaszane podczas Targów Rolnych „W sercu Polski”. Współorganizował też konkurs Maszyna Targów w Bratoszewicach.

Zbiornicze zestawienie zadań wykonanych przez dział i zespoły ekonomiki w 2011 roku

Tabela 12.

Lp.	Nazwa zadania	Forma –metoda	Liczba plan/wyk.	Grupa docelowa – odbiorcy	Liczba odbiorców	Miejsce	Termin realizacji	Osoba realizująca
zadania realizowane w trybie art. 4, ust. 2 Ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego								
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Działalność oświatowa								
1	Działalność pozarolnicza a ubezpieczenie KRUS	szkolenia oddziałowe – zarządzanie gospodarstwem rolnym	1/1	rolnicy, przedstawiciele samorządu, doradcy	44	Bratoszewice	III	Adela Głowacka
	Ubezpieczenie upraw rolnych i zw. z dopłatami do składek z budżetu państwa		1/1	rolnicy, przedstawiciele samorządu, doradcy	44	Bratoszewice	III	Waldemar Sender
	Warsztaty praktyczne dla prowadzących i rozpoczynających działalność gospodarczą		1/1	rolnicy, przedstawiciele samorządu, doradcy	37	Bratoszewice	IV	Florian Wilmański
	Podatek VAT w rolnictwie po zmianach ustaw		1/1	rolnicy, przedstawiciele samorządu, doradcy	41	Kościerzyn	II	Natalia Drewniak
	Ubezpieczenie upraw rolnych i zw. z dopłatami do składek z budżetu państwa		1/1	rolnicy, przedstawiciele samorządu, doradcy	38	Kościerzyn	II	Przemysław Kuśmierk
	Działalność pozarolnicza a ubezpieczenie KRUS		0/1	rolnicy, przedstawiciele samorządu, doradcy	19	Kościerzyn	III	Natalia Drewniak
	Ubezpieczenie upraw rolnych i zw. z dopłatami do składek z budżetu państwa		1/1	rolnicy, przedstawiciele samorządu, doradcy	44	Piotrków Tryb.	III	Magdalena Orska
	Działalność pozarolnicza a ubezpieczenie KRUS		1/1	rolnicy, przedstawiciele samorządu, doradcy	42	Piotrków Tryb.	III	Krystyna Krak-Januszewska
	Grupy producentów rolnych. Zmiany w linii kredytowej CSK		1/1	rolnicy, przedstawiciele samorządu, doradcy	23	Piotrków Tryb.	XII	Magdalena Orska
	Aplikacja PL FADN i Raport dynamiczny		rachunkowość w gospodarstwie rolnym	1/1	doradcy, rolnicy	48	Bratoszewice	II
	Sytuacja ekonomiczna gospodarstw rolnych w roku 2010 na tle lat poprzednich	1/1		doradcy, rolnicy	53	Bratoszewice	XII	Wojciech Sztendel

	Warsztaty praktyczne dla prowadzących i rozpoczynających działalność gospodarczą		1/1	rolnicy, przedstawiciele samorządu, doradcy	36	Kościerzyn	V	Anna Świniarska
	Rachunkowość w gospodarstwach rolnych		1 / 1	rolnicy, przedstawiciele samorządu, doradcy	48	Piotrków Tryb.	V	Justyna Makowska
2	Obsługa warsztatów szkoleniowych w rejonach*	analiza podatku VAT w gospodarstwie rolnym	4/8	doradcy	35	według zapotrzebowania	XII	Krystyna Krak-Januszewska, Natalia Drewniak, Florian Wilmański
		rachunkowość FADN	21/25	doradcy	162	według zapotrzebowania	XII	Wojciech Sztendel, Justyna Makowska, Anna Świniarska, Dariusz Partyka
		notowania cen rynkowych	0/3	doradcy	29	według zapotrzebowania	XII	Waldemar Sender
		ubezpieczenia rolne	0/6	doradcy	47	według zapotrzebowania	XII	Waldemar Sender, Przemysław Kuśmerek
		grupy producentów	10/10	doradcy	13	według zapotrzebowania	XII	Przemysław Kuśmerek, Magdalena Orska
3	Wykłady (lektoraty) na szkoleniach organizowanych przez rejonowe zespoły doradców*	spółki wodne	7/14	rolnicy	247	Oddział Bratoszewice i Kościerzyn	XII	Florian Wilmański,
		grupy producentów	7/7	rolnicy	24	według zapotrzebowania	XII	Przemysław Kuśmerek, Magdalena Orska
		VAT w rolnictwie	2/4	rolnicy	48	według zapotrzebowania	XII	Krak-Januszewska
		rachunkowość	6/12	rolnicy	144	według zapotrzebowania	XII	Sztendel, Makowska, Świniarska,
4	Prezentacja multimedialna	rachunkowość rolna PL FADN w gospodarstwie rolnym (istota, zasady, cele i korzyści dla rolnika)	2/2	doradcy	140		III, X	Sztendel, Świniarska
		ubezpieczenia rolne	1/1	doradcy	100		V	Waldemar Sender
		zmiany w podatku VAT w rolnictwie	1/1	doradcy	100		I	Natalia Drewniak

		kredytowanie rolnictwa	1/1	doradcy	100		XII	Przemysław Kuśmirek
		grupy producentów rolnych	2/2	doradcy	200		III- X	Magdalena Orska, Adela Głowacka
		sytuacja ekonomiczna gospodarstw indywidualnych na podstawie wyników rachunkowość i FADN	2/2	doradcy	200		III-X	Justyna Makowska, Dariusz Partyka
		analiza podatku VAT w gospodarstwie rolnym	1/1	doradcy	100		VI	Krystyna Krak-Januszewska
		spółki wodne	1/1	doradcy	100		XI	Florian Wilmański
Działalność doradcza								
1.	Korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów: porady, instruktaże, konsultacje	porady, instruktaże, konsultacje	46/64	rolnicy	46/64		I-XII	wszyscy specjaliści
2.	Wsparcie obszarów wiejskich w ramach osi priorytetowych PROW 2007-2013 i PO Ryby: porady, instruktaże, konsultacje	porady, instruktaże, konsultacje	206/473	rolnicy	473		I-XII	wszyscy specjaliści
3.	Płatności bezpośrednio: porady, instruktaże, konsultacje	porady, instruktaże, konsultacje	330/433	rolnicy	433		I-VI	wszyscy specjaliści
Działalność upowszechnieniowa								
1.	Informacje na stronie www.*	notowania	49/49	doradcy			I-XII	Waldemar Sender
		doniesienia	24/26	doradcy, rolnicy			I-XII	wszyscy specjaliści
2.	Artykuły	artykuł do RADY	35/58	rolnicy	1000		I-XII	wszyscy specjaliści
3.	Kalkulacje	kalkulacje opłacalności produkcji zwierzęcej	4/4	doradcy	170		III, VI, IX, XII	Krystyna Krak-Januszewska
		kalkulacje opłacalności produkcji roślinnej	4/4	doradcy	170		III, VI, IX, XII	Natalia Drewniak
		kalkulacje opłacalności produkcji ogrodniczej	4/4	doradcy	170		III, VI, IX, XII	Florian Wilmański
4.	Konkursy	maszyna targów	1/1	wystawcy	150	Bratoszewice	IV	Waldemar Sender

		konkurs piekarniczy	1/1	wystawcy	15	Bratoszewice	VI	Anna Balcerak
		konkurs wędliniarski	1/1	wystawcy	14	Bratoszewice	VI	Florian Wilmański
		konkurs mleczarski	1/1	wystawcy	10	Bratoszewice	VI	Waldemar Sender
5.	Wystawy	wystawa pieczywa	1/1	zwiedzający targi	20 tys.	Bratoszewice	VI	Anna Balcerak
6	Monitorowanie cen na targowiskach województwa łódzkiego	monitoring	58/58	doradcy	250	Bratoszewice	I-XII	Małgorzata Wojciechow- ska Anna Świniarska, Anna Balcerak
7	Monitorowanie cen nawozów	monitoring	13/13	doradcy	250	Bratoszewice	I-XII	Krystyna Krak-Janu- szewska, Natalia Drewniak, Anna Balcerak
8	Monitorowanie cen środków do produkcji	monitoring	13/13	doradcy	250	Bratoszewice	I-XII	Małgorzata Wojcie- chowska Anna Świniarska

zadania realizowane w trybie art. 4, ust. 4 Ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego

Projekty - programy współfinansowane z funduszy UE o zasięgu regionalnym

1.	Projekty – programy współfinansowane z funduszy europejskich i krajowych o zasięgu wojewódzkim (np. PO „Kapitał Ludzki”)	wniosek	1	rolnicy			III	Magdalena Orska
----	---	---------	---	---------	--	--	-----	--------------------

Wnioski obszarowe + ONW

1.	Płatności bezpośrednie: wnioski o płatność	wnioski o płatność	230/323	rolnicy	323		I-VI	wszyscy specjaliści
----	--	-----------------------	---------	---------	-----	--	------	------------------------

Biznesplany

1.	Opracowywanie biznesplanów, analiz i ekspertyz ekonomicznych	biznesplany	21/50	rolnicy	50		I-XII	Krystyna Krak-Janu- szewska, Natalia Drewniak, Adela Głowacka, Florian Wilmański, Darek Partyka, Waldemar Sender, Przemysław Kuśmierek
----	---	-------------	-------	---------	----	--	-------	--

Wnioski PROW 2007-2013								
1.	Wsparcie obszarów wiejskich w ramach osi priorytetowych PROW 2007-2013 i PO Ryby: wnioski o dofinansowanie i o płatność	wnioski o dofinansowanie i o płatność	11/27	rolnicy	27		I-XII	Krystyna Krak-Januszewska, Natalia Drewniak, Dariusz Partyka

Lp.	Tematyka	Rozmiar prac - rejon															Wieluń	Wiernuszów	Razem	
		Kódz Wschód	kęczyca	kowicz	Kutno	Rawa Maz.	Skieriewice	Zgierz	Betichatów	Opczno	Piotków Tryb.	Radomsko	Tomaszów Maz.	kask	Pajęczno	Podębcice				Sieradz
zadania realizowane w trybie art. 4, ust. 2 Ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego																				
1	Analiza podatku VAT w gospodarstwie rolnym	5/5	5/5	5/5	4/4	1/1	6/6	3/3	4/4	4/4	6/6	15/15	7/7	5/5	1/2	4/4	2/3	9/9	6/6	92/94
2	Monitorowanie cen produktów rolnych i środków do produkcji rolnej na wybranych targowiskach i w zakładach przetwórstwa rolnego (liczba punktów)	9	3	2	3	2	2	3	3	3	4	4	5	3	3	4	4	6	2	58
3	Promowanie eksportu produktów przemysłu rolno-spożywczego w zakładach produkcyjnych	9/9	15/15						1/1										1/1	26/26
4	Doradztwo w grupach producenckich zarejestrowanych (liczba grup)	1	1	1	2	1					3	1	1	2		2	2	1		16
5	Zasady działania i finansowania spółek wodnych (liczba spółek)	6/6	3/3	5/5	9/9	1/1	9/9	3/3	3/3	5/5	8/8		2/2	6/6	4/4	3/4	4/4	4/4	7/7	78/79
liczba szkoleń																				
6	Popularyzowanie nowoczesnych form grupowego działania poprzez wspieranie organizowania się rolników w grupy producentów rolnych, spółki wodne, stowarzyszenia agroturystyczne, Lokalne Grupy Działania itp. plan=wykonanie	1	1	2	1	1	2	4	1	1	2	1	3	1	14	2	1	0	3	41
7	Reaktywowanie, tworzenie i funkcjonowanie spółek wodnych plan=wykonanie	8	6	7	9	4	9	4	5	7	11	10	9	8	4	4	4	11	7	127
zadania realizowane w trybie art. 4, ust. 4 Ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego																				
8	Opracowywanie biznesplanów analiz i ekspertyz ekonomicznych - plan	2	27	14	10	3	1	4	5	5	9	20	2	8	1	7	10	20	9	157
9	Opracowywanie biznesplanów analiz i ekspertyz ekonomicznych - wykonanie	7	57	24	30	41	7	3	7	8	13	28	2	8	3	13	18	51	10	330

DZIAŁ I ZESPOŁY METODYKI DORADZTWA, SZKOLEŃ I WYDAWNICTW

Na skuteczność przeobrażeń społeczno-gospodarczych w rolnictwie ma wpływ sukcesywnie prowadzona edukacja społeczno-zawodowa. Stąd też nabrała ona tak dużego znaczenia. Głównym jej celem w realizacji zadań przez ŁODR zs w Bratoszewicach było wzbogacanie ludzi zawodowo czynnych w rolnictwie, jak i młodzież w taką wiedzę i umiejętności, które pozwoliły im efektywnie i sprawnie funkcjonować w gospodarce rynkowej. Doradztwo niezależnie od poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego zmieniało formy i charakter, a także promowało nowe funkcje, które bardziej pomogły sprostać oczekiwaniom klientów, którzy przecież też się zmieniali. W obliczu zmieniającego się życia i warunków pracy człowieka niezbędne było dostosowanie się do tych zmian poprzez odpowiednie szkolenia, dokształcanie i doskonalenie swoich umiejętności.

Dział i zespoły metodyki doradztwa, szkoleń i wydawnictw w zakresie edukacji rolniczej dla rolników pełniły raczej rolę informacyjno-koordynującą. Bardziej skupiały się na działalności oświatowej dla własnej kadry doradczej. Do znaczących zadań działu i zespołów należała działalność wydawnicza. Dlatego zadania zrealizowane w 2011 roku wynikały między innymi z tych przesłanek.

W zakresie doskonalenia własnej kadry doradczej dział i zespoły przeprowadziły 6 szkoleń seminaryjnych w tym 3 warsztaty poświęcone redagowaniu wydawnictw własnych. Ponadto poza planem zrealizowano 3 szkolenia dla rolników i kadry doradczej, których realizacja podyktowana była potrzebami terenu.

W zakresie pisania artykułów do miesięcznika RADA zaplanowano 16, wykonano 36 tekstów. Były to głównie artykuły dotyczące wywiadów z określonymi osobami (VIP, laureaci olimpiad i konkursów, przedsiębiorcy itp.).

Również w zakresie publikowania informacji na stronie www. ośrodka plan nieznacznie został przekroczony (plan – 16, wyk – 18).

Z uwagi na zapotrzebowanie rolników, przekroczono plan opracowania wniosków obszarowych i rolnośrodowiskowych o 22 wnioski. Pozostałe prace zaplanowane do realizacji przez dział – zespoły zostały wykonane zgodnie z przyjętym planem.

W zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych, opracowano i zrealizowano projekt z planu Działania Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich Województwa Łódzkiego. W ramach projektu podczas targów ROL-SZANSA w Piotrkowie Trybunalskim został przeprowadzony konkurs „Znam zasady bezpieczeństwa pracy w rolnictwie”, w którym uczestniczyło 26 osób.

W realizacji prac działu – zespołów uczestniczyło 6 pracowników merytorycznych, w tym 1 specjalista mający uprawnienia doradcy rolnośrodowiskowego oraz 2 specjalistów mających uprawnienia z zakres bezpieczeństwa i higieny pracy (BHP). Ponadto zatrudnionych było 9 pracowników zajmujących się, między innymi, pracami technicznymi.

Realizacja zadań przez dział i zespoły metodyki doradztwa, szkoleń i wydawnictw
w 2011 roku

Tabela 14.

Nazwa zadania	Forma, metoda	Plan/ Wykonanie	Grupa docelowa odbiorcy	Liczba odbiorców	Miejsce	Termin realizacji	Osoba realizująca
1	2	3	4	5	6	7	8
Zadania realizowane w trybie art. 4, ust. 2 Ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego							
Działalność oświatowa							
szkolenie własnej kadry doradczej; temat: <i>Szkodliwość oraz usuwanie wyrobów zawierających azbest</i>	seminarium oddziałowe	3/3	kadra doradcza ośrodka	59	Bratoszewice	III	Krzysztof Grzelak
				61	Piotrków Tryb.	III	Magdalena Sońta
				71	Kościerzyn	III	Waldemar Goździewicz
warsztaty szkoleniowe poświęcone redagowaniu Wydawnictw własnych ŁODR: <i>Jak pisać, żeby nas czytano</i>	warsztaty	3/3	kadra doradcza ośrodka	69	Bratoszewice	II	Grażyna Bożyk
				55	Kościerzyn	III	Teresa Nowak
				45	Piotrków Tryb.	II	Edyta Pijanowska-Jadczyk
Czynniki wpływające na wydajność miodową pasiek w woj. łódzkim w 2011 r.	seminarium oddziałowe	0/1	rolnicy kadra doradcza ośrodka	38	Piotrków Tryb.	III	Marek Mazurkiewicz
Metodyka przeprowadzania oceny dostosowania gospodarstwa do wymogów wzajemnej zgodności	seminarium oddziałowe	0/1	kadra doradcza ośrodka	47	Kościerzyn	III	Izabela Radziwon
VII FORUM BUDOWNICTWA WIEJSKIEGO – Dom dla rolnika – mieszkanie, biuro, przedsiębiorstwo – nowe funkcje, nowoczesne rozwiązania podczas Targów Budownictwa INTERBUD w Łodzi	forum	0/1	rolnicy instytucje firmy, kadra doradcza ośrodka	250	Łódź	II	Grażyna Bożyk
Prezentacje multimedialne							
<i>Szkodliwość oraz usuwanie wyrobów zawierających azbest</i>	prezentacja	1/1	kadra doradcza ośrodka	220	internetowy portal dla pracowników ośrodka	V	Andrzej Lis

1	2	3	4	5	6	7	8
<i>Bezpieczeństwo pracy na wysokości</i>	prezentacja	1/1	kadra doradcza ośrodka	220	internetowy portal dla pracowników ośrodka	VI	Marek Mazurkiewicz
Metodyka pracy doradczej – komunikacja werbalna	prezentacja	1/1	kadra doradcza ośrodka	220	internetowy portal dla pracowników ośrodka	X	Waldemar Goździewicz
Imprezy edukacyjne							
Konkurs wiedzy o bezpieczeństwie w rolnictwie dla uczniów klas o profilu rolniczym w szkołach ponadgimnazjalnych woj. łódzkiego	konkurs	1/1	uczniowie klas o profilu rolniczym w szkołach ponadgimnazjalnych	497	Bratoszewice	XI	Marek Mazurkiewicz KRUS O. Łódź PIP w Łodzi Kuratorium Oświaty – Łódź
Konkurs BHP podczas VI Piotrkowskich Targów Ogrodniczych – <i>W naszym gospodarstwie pracujemy bezpiecznie</i>	konkurs	1/1	rolnicy	110	Piotrków Tryb.	V	Marek Mazurkiewicz PIP w Łodzi KRUS – Oddział Łódź
Konkurs BHP w rolnictwie (Rol-Szansa 2011) w Piotrkowie Tryb.– „Znam zasady bezpieczeństwa pracy w gospodarstwie rolnym”	konkurs	1/1	rolnicy	100	Piotrków Tryb.	VIII	Marek Mazurkiewicz KRUS – placówka Tomaszów Maz. PIP – Oddział Piotrków Tryb..
Działalność edytorska							
miesięcznik RADA	koordynacja skład	11/11	rolnicy, mieszkańcy ob.-szarów wiejskich, firmy, jednostki rolnicze i samorządowe, uczniowie szkół rolniczych	47.200 egz.	woj. łódzkie	2011	Izabela Radziwon Jadwiga Siwińska Henryk Kijak
kwartalnik	komputerowy druk	4/4		17.200 egz.			
kalendarz biodynamiczny	opracowanie	11/11		47.200 egz.			
opracowanie artykułów do miesięcznika RADA	artykuły, wywiady	16/36	jw.	4300	województwo łódzkie	2011	Grażyna Bożyk Jadwiga Siwińska Edyta Pijanowska-Jadczyk Magdalena Sońta Marek Mazurkiewicz Andrzej Lis Krzysztof Grzelak

1	2	3	4	5	6	7	8
kalendarz ścienny na 2012 reklamujący działalność ŁODR	kalendarz	1/1	instytucje, pracownicy ŁODR	300 egz.	Piotrków Tryb.	XII	Magdalena Sońta
kalendarz biurowy na 2012 reklamujący działalność ŁODR	kalendarz	1/1	instytucje, pracownicy ŁODR	200 egz.	Bratoszewice	XII	Grażyna Bożyk Grażyna Kazimierczak
informacje na stronie www	informacja	16/18	wszyscy		strona internetowa ŁODR	2011	Izabela Radziwon Jadwiga Siwińska Edyta Pijanowska- -Jadczyk Marek Mazurkiewicz Grażyna Bożyk Andrzej Lis Krzysztof Grzelak
upowszechnianie informacji poprzez publikacje prasowe	artykuł	3/6	osoby zainteresowane		prasa lokalna i regionalna	2011	Grażyna Bożyk

Zadania realizowane w trybie art. 4, ust. 4 Ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego

Projekty – programy o zasięgu regionalnym współfinansowane z funduszy Unii Europejskiej

projekt działań informacyjno-promocyjno-szkoleniowy finansowany ze źródeł zewnętrznych – konkurs bezpieczeństwo i higieny pracy w rolnictwie pn: Znam zasady bezpieczeństwa pracy w gospodarstwie rolnym.	projekt	1/1	rolnicy, młodzież szkół rolniczych	26	Bratoszewice	VII-VIII	Henryk Kijak
---	---------	-----	------------------------------------	----	--------------	----------	--------------

Wnioski PROW 2007–2013

plany rolnośrodowiskowe	opracowanie	5/8	rolnicy	8	Kościerzyn	III-V	Izabela Radziwon
porady, instruktaże, konsultacje		0/41	rolnicy	41	Kościerzyn	III-V	Izabela Radziwon
1	2	3	4	5	6	7	8

Wnioski obszarowe + ONW							
wnioski obszarowe i rolnośrodowiskowe	opracowanie	30/52	rolnicy	52	Kościerzyn	III-V	Izabela Radziwon
porady, instruktaże, konsultacje		0/22	rolnicy	22	Kościerzyn	III-V	Izabela Radziwon

Pozostałe prace realizowane przez dział i zespoły metodyki doradztwa, szkoleń i wydawnictw w 2011 roku

1. Koordynowanie działalności szkoleniowej

Z każdego szkolenia organizowanego przez ośrodek sporządzane są notatki służbowe wraz z listami obecności, w dziale i zespołach dokumenty te są gromadzone, dokonywana jest ich ocena pod względem merytorycznym, a także prowadzona jest w tym zakresie sprawozdawczość. Podczas 172 szkoleń (170 rejonów, 2 Oddział w Kościerzynie) w zakresie stosowania środków ochrony roślin przy użyciu opryskiwaczy zwracano szczególną uwagę na bezpieczeństwo i higienę pracy. Ponadto dział w tym zakresie sprawował nadzór merytoryczny oraz gromadził i archiwizował dokumentację (dzienniki, protokoły, rejestr wydanych świadectw).

W ramach współpracy ze szkołami i uczelniami rolniczymi, uczniowie rolniczych szkół średnich byli częstymi słuchaczami lub uczestnikami organizowanych przez ŁODR seminariów, szkoleń, olimpiad czy targów i wystaw.

2. Koordynowanie i organizowanie działalności doradczej

Dział Metodyki Doradztwa, Szkoleń i Wydawnictw opracował 12 informacji miesięcznych z bieżącej działalności merytorycznej całego ośrodka z uwzględnieniem rozdysponowania środków finansowych z dotacji celowej z budżetu państwa, przekazanych do Wojewody Łódzkiego (informacje otrzymywali również: marszałek województwa łódzkiego, przewodniczący Sejmiku Województwa Łódzkiego i dyrektor Departamentu Rolnictwa i Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi).

Na podstawie danych przekazanych przez rejonowe zespoły doradców, działy i zespoły opracowano założenia do programu i zbiorczy Program Rocznej Działalności ŁODR zs. w Bratoszewicach na 2012 rok.

3. Przeprowadzanie kontroli pracy rejonowych zespołów doradców

W zakresie metodyki i organizacji pracy specjalistów ośrodka prowadzono 18 kontroli, z których sporządzono notatki służbowe. Kontrole te obejmowały też szkolenia prowadzone dla mieszkańców obszarów wiejskich (zarówno poprawność organizacyjną, jak i stronę merytoryczną i metodyczną). Wyniki przeprowadzonych kontroli dają podstawy do stwierdzenia, że specjaliści terenowi zadania realizowali zgodnie z planami pracy oraz dobrze byli przygotowani do organizowanych przez siebie szkoleń. Wykorzystywali wszelkie dostępne pomoce dydaktyczne do ich prowadzenia.

4 W zakresie wydawnictw:

- wydawanie i druk miesięcznika RADA – 11 numerów (lipiec-sierpień numer łączony), miesięczny nakład ok. 4300 egzemplarzy
- wydawanie i druk kwartalnika Cztery Pory Roku – kwartalny nakład ok. 4300 egzemplarzy
- pozyskiwanie artykułów, reklam i innych informacji, a także rozliczanie finansowe reklam
- druk wydawnictw ŁODR (broszury, ulotki, instrukcje)
- pozyskiwanie materiałów i ich korekta redakcyjna
- przygotowanie do druku i skład komputerowy, opracowanie graficzne, korekta, adiustacja.

Realizacja planu wydawniczego za 2011 rok

Uzupełnieniem i dopełnieniem pracy doradczej specjalistów rolnych są informacje zawarte w wydawnictwach. W Łódzkim Ośrodku Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Bratoszewicach w 2011 roku opublikowano i rozkolportowano wśród rolników i mieszkańców wsi szereg publikacji nieperiodycznych oraz miesięcznik „RADA”.

W miesięczniku zamieszczane są najnowsze informacje dotyczące agrotechniki, zootechniki, ekonomiki, rolnictwa w Unii Europejskiej i możliwości pozyskiwania unijnych środków finansowych, ekologii, mechanizacji, agroturystyki, wiejskiego gospodarstwa domowego, są także teksty poświęcone bezpieczeństwu pracy w rolnictwie, promocji laureatów konkursów czy dziedzictwu kulturowemu i kulinarnemu. Dzięki publikowanym informacjom, ofertom cenowym, kalkulacjom ekonomicznym odbiorcy mają możliwość zapoznania się i wyboru z szerokiej oferty najbardziej optymalnego, dla siebie i swojego warsztatu pracy, rozwiązania. Miesięcznik RADA ma zasięg wojewódzki, a jego nakład trafia oprócz rolników i mieszkańców wsi Łódzkiego także do wybranych instytucji związanych z rolnictwem w całej Polsce.

Dział Metodyki Doradztwa, Szkoleń i Wydawnictw i Informacji pełni rolę koordynatora procesu wydawniczego miesięcznika RADA. W ramach tego zadania zorganizował 11 posiedzeń kolegium redakcyjnego, a także opracował 36 artykułów w formie informacji, wywiadów czy reportaży. Zajmował się również adiustacją, łamaniem, opracowaniem graficznym i korektą wszystkich przeznaczonych do druku w poszczególnych numerach miesięcznika materiałów.

Opracowano i wydano następujące pozycje wydawnicze

Lp.	Imię i nazwisko autora	Oddział	Tytuł	Miesiąc napisania	Termin wydania	Nakład (egz.)
1.	Florian Wilmański	Bratoszewice	Spółki wodne	III	V	200
2.	Mirosław Gruszczyński	Piotrków Tryb.	Solary, czyli kolektory słoneczne dla każdego – co warto wiedzieć	V	VI	600
3.	Irena Babczyńska	Piotrków Tryb.	Możliwości pozyskania dodatkowych dochodów na wsi – agroturystyka MOL	V	VII	500
4.	Anna Pietraszko	Piotrków Tryb.	Iglaki – różnorodność w ogrodach	VII	X	800
5.	Izabela Radziwon	Kościerzyn	Nasz śpiewnik	IX	VII	800
6.	Anita Maj-Kałdońska	Kościerzyn	Chów tradycyjnych ras zwierząt – zielononóżka kuropatwiana	X	XII	600
7.	Elżbieta Berska	Piotrków Tryb.	Choroby zakaźne zwierząt – wymogi cross compliance	X	XI	600
8.	Ireneusz Sadowski	Bratoszewice	Wyroby azbestowe na terenach wiejskich	XI	I kwartał 2012 r.*	
9.	Jadwiga Liberska-Łuczak	Kościerzyn	Sprawdzone przepisy – kulinaria szansa na lokalną aktywizację i integrację społeczną	XI	XII	800
10.	Edyta Pijanowska-Jadczyk	Piotrków Tryb.	Rodzinny kulinarnik	XI	XII	1100
11.	Bożena Pietrzak	Bratoszewice	Cięcie drzew owocowych w ogrodach przydomowych	XII	I kwartał 2012 r.*	
12.	Bożena Pietrzak	Bratoszewice	Nowe odmiany truskawki	X 2010 r.	V	800

* Autorzy zmieścili się w zaplanowanym terminie napisania broszur – listopad, grudzień 2011 roku. Natomiast proces wydawniczy wymaga czasu, w związku z tym broszury te wydane zostaną w I kwartale bieżącego roku

Wznowiono:

„Święta polskie od kuchni”	200 egz.
„Uprawa borówki wysokiej”	150 egz.
„Ewidencja zabiegów – notatnik rolnika”	2000 egz.

Poza planem wydawniczym wydrukowano:

1. Zaświadczenie o ukończeniu „szkolenia chemizacyjnego”	4500 egz.
2. „Wyniki porejestrowych doświadczeń odmianowych” dla Stacji Doświadczalnej Oceny Odmian Lućmierz	400 egz.
3. Pismo firmowe	2500 egz.

Opracowano i wydrukowano:

dyplomy	852 szt.
wizytówki	1050 szt.
druki okolicznościowe (życzenia świąteczne, pisma okolicznościowe)	1230 egz.

Ukazało się 11 numerów czasopisma RADA – wraz z harmonogramem szkoleń, informacjami rynkowymi – notowaniami – przeznaczonego dla doradców, rolników, a także dla jednostek działających na rzecz rolnictwa o łącznym nakładzie – 47.190 egz.; zostały wydane także 4 kwartalniki pn.: „Cztery pory roku” (wiosna, lato, jesień, zima) w nakładzie 11.800 egz.

Na okoliczność imprez targowych (VI Forum Budownictwa Wiejskiego w Łodzi, XVIII Targi Rolne AGROTECHNIKA, XX Targi Rolniczo-Ogrodnicze w Kościerzynie, Targi Rolne „W sercu Polski” i XII Wojewódzka Wystawa Zwierząt Hodowlanych w Bratoszewicach, Rol-Szansa 2010 – XIX Promocyjno-Handlowa Wystawa Rolnicza w Piotrkowie, V Piotrkowskie Targi Ogrodnicze „Pamiętajmy o ogrodach” 2011) wydano:

➤ plakaty (Bratoszewice, Kościerzyn, Piotrków Trybunalski)	4630 egz.
➤ „Gazeta Targowa” (Bratoszewice, Kościerzyn, Piotrków Trybunalski)	4100 egz.
➤ zaproszenia	2540 egz.
➤ karty VIP, karty wjazdowe	1500 egz.

Za pośrednictwem specjalistów rejonowych, prenumeraty bądź na szkoleniach i ekspozycjach organizowanych przez ŁODR rozprowadzono:

1. miesięcznika „Rada”	40.690 egz.
2. broszur fachowych	5403 egz.

Opracowano i powielono na kserokopiarce:

1. Instrukcja upowszechnieniowa z kartą dokumentacyjną	230 egz.
2. Zaproszenia i plakaty na szkolenia	4185 egz.
3. Testy na olimpiadę	465 egz.
4. Karta odpowiedzi	110 egz.
5. Dziennik chemizacyjny	150 egz.
6. Test egzaminacyjny – kurs chemizacyjny	3200 egz.
7. Ulotka reklamowa RZD Sieradz	200 egz.
8. Broszura – Gospodarstwa agroturystyczne powiatu sieradzkiego	100 egz.
9. „Wyniki porejestrowych doświadczeń odmianowych” dla Stacji Doświadczalnej Oceny Odmian Lućmierz	30 egz.
10. Program Działalności ŁODR na 2012 rok	50 egz.
11. Sprawozdanie z działalności ŁODR za rok 2010	60 egz.
12. Kalkulacje cenowe	85 egz.
13. Materiały szkoleniowe	2700 egz.
14. Katalogi zwierząt	520 egz.
15. Materiały szkoleniowe na Forum Budownictwa Wiejskiego	300 egz.
16. Karty zgłoszenia i pisma przewodnie	5400 egz.

17. Foldery (kolor)	700 egz.
18. Druki różne	2700 egz.

Metodą bindowania wykonano:

wiszący kalendarz ŁODR na 2012 rok	300 egz.
kalendarz stojący ŁODR na 2012 rok	200 egz.
Plan działalności na 2012 rok i sprawozdanie z działalności ŁODR 2010	40 egz.
„Wyniki porejestrowych doświadczeń odmianowych” dla Stacji Doświadczalnej Oceny Odmian Lućmierz	30 egz.

Metodą laminowania wykonano:

etykiety na dożynki Spała 2011	70 egz.
dokumenty – instrukcje, regulaminy, oznaczenia stoisk	350 szt.

W ramach współpracy ze szkołami rolniczymi, mediami, instytucjami związanymi z rolnictwem rozkolportowano bezpłatnie 2870 egz. wydawnictw własnych. Rozprowadzono także 14.800 egz. innych wydawnictw (w tym darmowe materiały z zewnątrz). Dla własnej kadry doradczej rozkolportowano 5.000 egz. różnych wydawnictw.

5. W zakresie informacji i promocji:

- współpraca z mediami
- redagowanie strony www ośrodka
- popularyzacja wydawnictw własnych i gazety
- współorganizowanie imprez zewnętrznych (Forum Budownictwa Wiejskiego, LUZ, czyli LUBię Zdrowie).

4. W zakresie działalności bibliotecznej

W bibliotekach tych znajdują się zbiory książek, czasopism, wydawnictw, informacji, dotyczące m.in. produkcji roślinnej, sadowniczej, warzywniczej, zwierzęcej, ekologii, ekonomiki, rynków, Unii Europejskiej, działalności pozarolniczej, programów PROW, programów rolnośrodowiskowych, agroturystyki itp.

Biblioteki mają zbiory wydawnictw, biuletynów, broszur i informatorów z innych ośrodków, instytucji rolniczych i naukowych działających na rzecz rolnictwa, a także wydawnictwa Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Agencji Rynku Rolnego, Centrum Doradztwa Rolniczego, Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej, itp.

W 2011 roku zbiory trzech bibliotek ośrodka wzbogaciły się o 15 książek fachowych oraz 25 broszur i instrukcji. Biblioteki liczą obecnie 16.124 woluminy – Centrala w Bratoszewicach – 4130, Oddział w Kościerzynie – 3003, Oddział w Piotrkowie Trybunalskim – 8991. Z bibliotek w 2011 roku skorzystało łącznie 855 czytelników (pracownicy miejscowi i terenowi ośrodka, a także – rolnicy, studenci, uczniowie szkół o profilu rolniczym, osoby z zewnątrz zainteresowane problematyką rolniczą, biorące udział w olimpiadach, konkursach, quizach, a także rolnicy wdrażający nowe technologie i techniki w swoich gospodarstwach.

W roku 2011 biblioteki dysponowały 35 tytułami gazet codziennych, fachowych tygodników, miesięczników, kwartalników.

IMPREZY TARGOWO-WYSTAWIENNICZE organizowane przez ŁODR zs. w Bratoszewicach w 2011 r.

Wychodząc naprzeciw potrzebom rolników i producentów środków dla rolnictwa Łódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Bratoszewicach corocznie organizuje imprezy targowo-wystawiennicze. To właśnie podczas ich trwania rolnicy mogą zapoznać się z najnowszymi zdobyczami nauki, techniki i wiedzy rolniczej, dzięki czemu mogą prowadzić swoje gospodarstwa w sposób nowoczesny i efektywny. Z drugiej strony, dla producentów środków dla rolnictwa targi są okazją do poznania potrzeb rolników, pozwalają na kreowanie najnowszych rozwiązań technologicznych w branży rolniczej i wprowadzanie na rynek nowych produktów.

Zgodnie z harmonogramem, pierwszą imprezą targową zorganizowaną przez Łódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Bratoszewicach w roku 2011 były XIX Targi Rolne AGROTECHNIKA 2011. Patronat nad targami objęli: minister rolnictwa i rozwoju wsi Marek Sawicki, marszałek województwa łódzkiego Witold Stępień i wojewoda łódzki Jolanta Chełmińska.

Opiekę medialną sprawowały: TVP Łódź, Polskie Radio Łódź, Radio Victoria, „Polska The Times Dziennik Łódzki”, tygodniki „Twój Kurier Regionalny”, „Polska Wieś”, „Wieści z Główna i Strykowa”.

Swoją ofertę w Bratoszewicach zaprezentowało ponad 200 firm produkujących i sprzedających najnowocześniejsze maszyny i urządzenia rolnicze, elementy wyposażenia budynków mieszkalnych i gospodarczych, nawozy, pasze i środki ochrony roślin. Były też firmy szkółkarskie i nasienne, firmy oferujące drzewa owocowe i krzewy ozdobne, a także kwiaty. Interesująco prezentowały się wyroby artystów ludowych. Podczas targów specjaliści ośrodka, a także innych instytucji działających na rzecz rolnictwa i rolników udzielali zainteresowanym fachowych porad dotyczących, m.in., wniosków obszarowych, funduszy strukturalnych i innych.

Tradycyjnie podczas AGROTECHNIKI wybrana została Maszyna Targów AGROTECHNIKA 2011 w dwóch kategoriach: maszyny rolnicze i urządzenia techniczne. Do konkursu zgłoszonych zostało osiem maszyn rolniczych i sześć urządzeń technicznych. Komisja konkursowa dokonała ich oceny, kierując się następującymi kryteriami: wysoka funkcjonalność, ergonomia, nowoczesne rozwiązania konstrukcyjne, zachowanie wymogów bhp, jakość i estetyka wykonania, forma prezentacji wyrobu.

Rozstrzygnięto również konkurs Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego na „Najbezpieczniejszą maszynę XIX Targów Rolnych Agrotechnika 2011”

Bardzo interesującym elementem programu AGROTECHNIKI był panel dyskusyjno-szkoleniowy, na który składały się zagadnienia:

- cięcie drzew i krzewów owocowych w ogrodach przydomowych
- ochrona środowiska, odnawialne źródła energii

XIX Targi Rolne AGROTECHNIKA zwiedziło ponad 20 tysięcy osób.

VI Piotrkowskie Targi Ogrodnicze PAMIĘTAJMY O OGRODACH zorganizowane przez piotrkowski oddział Łódzkiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Bratoszewicach odbyły się 8 maja. Na tereny wystawowe przybyło blisko 100 wystawców nie tylko z naszego regionu, ale też z odległych części kraju. W swojej ofercie wystawcy prezentowali wszystko co jest potrzebne do ogrodu począwszy od nasion, cebul, roślin rabatowych, balkonowych i doniczkowych, pnączy, sadzonek winorośli, drzew i krzewów ozdobnych oraz owocowych, poprzez podłoża, nawozy, a skończywszy na ozdobach i meblach ogrodowych. Przedstawiono także nowe trendy w aranżacjach terenów zielonych, elementy architektury krajobrazu, możliwości projektowania ogrodów. Na wielu stoiskach można było podziwiać piękne i niespotykane dotychczas w naszym kraju gatunki roślin i wiele nowości odmianowych. Podziwiano ceramikę ogrodową i stoiska z fontannami. Zwiedzający mogli dokonać zakupów i zasięgnąć porad. Na licznych kiermaszach można było kupić wyroby rękodziela ludowego, a także rzeźby w drewnie, ceramikę, rękodzieło orientalne i inne przedmioty użytkowe. Dużym zainteresowaniem cieszyły się miody odmianowe i pitne, a także żywność wytwarzana metodami tradycyjnymi. Na stoisku wydawniczym ŁODR rolnicy mogli wybierać spośród kilkudziesięciu tytułów ulotek tematycznych.

Ubiegłoroczne VI Piotrkowskie Targi Ogrodnicze zostały objęte honorowym patronatem przez ministra rolnictwa i rozwoju wsi Marka Sawickiego, wojewodę łódzkiego Jolantę Chełmińską

oraz marszałka województwa łódzkiego Witolda Stępnia, a patronat medialny sprawowały: TVP Łódź, Polskie Radio Łódź, Radio Strefa FM Pasma Piotrków, Tygodnik powiatu piotrkowskiego „Ziemia Piotrkowska” i tygodnik „Twój Kurier Regionalny”.

Dziedzictwo kulturowe naszego regionu promowali twórcy ludowi prezentując serwety haftowane, rzeźby w drewnie i plecionkarstwo.

W targach uczestniczyło również Stowarzyszenie Wsi Agroturystycznych Regionu Doliny Pilicy i Zalewu Sulejowskiego, które przedstawiło ofertę agroturystyczną na nadchodzący sezon.

Folklor regionu – barwne stroje, tańce i przyśpiewki – prezentowały zespoły ludowe: „Ludowa Biesiada” z Czarnocina, „Fajne Babki” z Będkowa i „Jedność” z Prucheńska, gm. Mniszków.

Tradycyjnym akcentem targów było ogłoszenie wyników oraz wręczenie pucharów laureatom konkursu „Najciekawsze stoisko targów”. Komisja konkursowa oceniła wystrój i ofertę produktów ogrodniczych.

Wśród rolników przeprowadzony został konkurs pod hasłem: „W naszym gospodarstwie pracujemy bezpiecznie” zorganizowany przez Placówkę Terenową KRUS w Tomaszowie Mazowieckim oraz piotrkowskie oddziały PIP i ŁODR zs. w Bratoszewicach. Laureaci konkursu otrzymali nagrody w postaci narzędzi i sprzętu ogrodniczego.

W czasie trwania targów specjaliści ŁODR Oddział w Piotrkowie Trybunalskim udzielali porad w zakresie pozyskiwania funduszy dla gospodarstw rolnych w ramach PROW na lata 2007–2013, minimalnych wymagań wzajemnej zgodności w gospodarstwie rolnym, dopłat bezpośrednich, a także ekologii i ochrony środowiska, ekonomiki, informacji rynkowych oraz technologii produkcji.

Szacuje się, że VI Piotrkowskie Targi Ogrodnicze odwiedziło ok. 9 tys. osób.

XXI Targi Rolniczo-Ogrodnicze w Kościerzynie odbyły się pod honorowym patronatem: Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi Marka Sawickiego, Wojewody Łódzkiego Jolanty Chełmińskiej i Marszałka Województwa Łódzkiego Witolda Stępnia, a patronat medialny sprawowały: Telewizja Polska Oddział w Łodzi, Radio Łódź, Nasze Radio, Radio Ziemi Wieluńskiej, „Polska The Times Dziennik Łódzki”, Tygodnik „7 dni” oraz portal internetowy Technika Rolnicza.

Ponad 160 firm przybyło do Kościerzyna prezentując nowoczesne rozwiązania technologiczne, sprzęt rolniczy, pasze, nasiona, kwiaty. Stoiska targowe odwiedziło ponad 15.000 osób.

Podczas targów przedstawione zostały wyniki konkursu organizowanego przez ŁODR przy udziale starostw powiatowych pn. „Lokalne smaki województwa łódzkiego”. Do konkursu przystąpiło 9 wytwórców z powiatów: pajęczańskiego, poddębickiego, sieradzkiego, wieluńskiego, wieruszowskiego i zduńskowolskiego, zgłaszając 18 produktów żywnościowych. Komisja konkursowa zgodnie z regulaminem i Listą Produktów Tradycyjnych dokonała oceny produktów i wyróżniła najlepsze.

Drugiego dnia targów podsumowano kolejne konkursy towarzyszące targom:

- Maszyna XXI Targów Rolniczo-Ogrodniczych Kościerzyn 2011
- Ogólnokrajowy Konkurs Bezpieczne Gospodarstwo Rolne – etap regionalny

Wzorem lat ubiegłych dużym zainteresowaniem cieszyła się wystawa zwierząt – królików rasowych, ptactwa ozdobnego i gołębi – które prezentowało 21 hodowców zrzeszonych w Wieluńskim Związku Hodowców Królików i Drobno Inwentarza.

W ciągu dwóch targowych dni prowadzone było doradztwo i konsultacje z udziałem ekspertów w zakresie: pozyskiwania funduszy strukturalnych, kredytowania rolnictwa, przetwórstwa i usług dla rolnictwa oraz wymagań wzajemnej zgodności. Liczne grono słuchaczy miały też seminaria dotyczące sprzedaży z podwórka oraz odnawialnych źródeł energii.

W ramach promocji lokalnego dziedzictwa kulturowego swój dorobek przedstawili:

- Koło Amatorskiej Twórczości Rękodziela Artystycznego ATRA z Wolborza
- Aktywne Kobiety przy Ochotniczej Straży Pożarnej w Zygrach
- Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Choszczewo
- Koło Gospodyń Wiejskich przy Gminnym Związku Rolników, Kótek i Organizacji Rolniczych w Pątnowie, powiat wieluński.

Przy ich stoiskach gromadziły się tłumy zwiedzających, aby skosztować domowych wypieków, potraw i nalewek. Oczy cieszyły ręczne robótki – serwetki, kwiaty i obrazy.

Kościerzyńskie targi to także prezentacje zespołów ludowych i biesiadnych. Na targach wystąpili: Kapela Kumpele-Wróble z Wróblewa, Wróblewianie, zespoły pieśni ludowej z Chorzyny, Debiny i Osjakowa, Zespół Pieśni i Tańca „Krakus” z Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, Orkiestra Dęta OSP z Zadzimia, Zespół „Nadwarcianki”, Kapela „Konopniczanie” oraz Zespół Pieśni i Tańca z Konopnicy.

XIII Wojewódzka Wystawa Zwierząt Hodowlanych i Targi Rolne „W sercu Polski”

W Łódzkim Ośrodku Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Bratoszewicach 18.6-19.06. 2011 r. zorganizowano dwie imprezy targowe: Targi Rolne „W sercu Polski” i Wojewódzką Wystawę Zwierząt Hodowlanych. Ubiegłoroczna edycja tych prestiżowych, cieszących się dużym zainteresowaniem imprez zgromadziła około 20 tysięcy zwiedzających.

Obydwie imprezy patronatem objęli: Marek Sawicki, minister rolnictwa i rozwoju wsi, Jolanta Chełmińska, wojewoda łódzki i Witold Stępień, marszałek województwa łódzkiego.

Ponad 100 firm uczestniczyło w Targach Rolnych „W sercu Polski”. Dużą grupę stanowiły firmy paszowe. Oczywiście, związane było to z odbywającą się jednocześnie wystawą zwierząt hodowlanych i obecnością hodowców. Nie zabrakło również firm prezentujących maszyny rolnicze – od tych, które wykorzystywane są do uprawy gleby, po ciągniki małe i duże na olbrzymich kombajnach kończąc.

Ciekawą ofertę dla rolników zajmujących się produkcją mleczną zaprezentowała firma Lely Centher z Kutna pokazując robot udojowy Lely Astronaut oraz robot Lely Juno do podgarniania paszy na stole paszowym.

Duże zainteresowanie wystawców wzbudzało urządzenie do peletowania słomy. Ciągły wzrost cen nośników energii zmusza odbiorców do poszukiwania ich alternatywnych źródeł. Nie dziwi zatem zainteresowanie peletami wytwarzanymi ze słomy, które w gospodarstwie można wykorzystać do zasilania pieca centralnego ogrzewania. Dopisały też firmy kwaciarsko-szkółkarskie prezentujące i sprzedające swoje rośliny. Oprócz maszyn rolniczych służących rolnikowi w polu i w gospodarstwie diler samochodów marki Volkswagen i Skoda – Bednarek zaprezentował ofertę samochodów osobowych.

Bogatą gamę produktów przedstawiły firmy zajmujące się przetwórstwem mleka. Można było poprobować, między innymi, najnowszych smaków – masła, śmietany, serów, jogurtów i innych produktów mlecznych. Piekarnie zaskakiwały różnymi smakami pieczywa.

Podczas Targów Rolnych „W sercu Polski” pucharami i dyplomami uhonorowani zostali laureaci cyklicznego Wojewódzkiego Konkursu Wyrobów Piekarniczych, Mleczarskich i Wędliniarskich. Do konkursu piekarniczego zgłosiło się 15 zakładów piekarniczych z terenu województwa łódzkiego. Komisja przeprowadziła ocenę organoleptyczną, biorąc pod uwagę wygląd zewnętrzny, cechy skórki, cechy mięksiszu, smaku i zapachu. W konkursie mleczarskim wzięło udział 11 zakładów mleczarskich z terenu województwa łódzkiego. Komisja przeprowadziła ocenę organoleptyczną produktów w zakresie: smak, zapach, konsystencja, wygląd oraz opakowanie. Natomiast do konkursu wędliniarskiego przystąpiło 12 zakładów wędliniarskich z terenu województwa łódzkiego. Komisja przeprowadziła ocenę organoleptyczną produktów w zakresie: smaku, zapachu, konsystencji, wyglądu, opakowania.

Ogłoszone zostały też wyniki i przedstawiono laureatów etapu regionalnego IX Ogólnokrajowego Konkursu „Bezpieczne Gospodarstwo Rolne”.

Podczas XIII Wojewódzkiej Wystawy Zwierząt Hodowlanych ponad 100 hodowców z terenu województwa łódzkiego zaprezentowało około 600 sztuk zwierząt różnych gatunków i ras. Można było podziwiać: bydło ras mlecznych i mięsnych, trzodę chlewną, konie, owce, króliki, szynszyle, drób ozdobny oraz pszczoły. Wystawa odbyła się przy wsparciu Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi, Funduszu Promocji Mleka, Funduszu Promocji Mięsa Wieprzowego oraz Funduszu Promocji Mięsa Wołowego w ramach realizacji zadania „Polska wołowina na polskim stole”.

W pierwszym dniu wystawy komisje sędziowskie oceniały zwierzęta, aby wybrać te najlepsze i nadać im tytuły: superczempion, czempion i wicczempion. Wszyscy hodowcy otrzymali pamiątkowe puchary oraz dyplomy za uczestnictwo w wystawie.

W drugim dniu wystawy licznie zgromadzona publiczność podziwiała nagrodzone zwierzęta prezentowane na ringu przez ich właścicieli.

Rozstrzygnięte zostały także dwa konkursy – przyciągający ogromną uwagę zwiedzających Konkurs Młodego Hodowcy zorganizowany przez Mazowieckie Centrum Hodowli i Rozrodu Zwierząt Sp. z o.o. w Łowiczu oraz Konkurs na najbezpieczniejszą prezentację zwierząt organizowany przez KRUS.

Jubileuszowa XX Promocyjno-Handlowa Wystawa Rolnicza ROL-SZANSA 2011

Ostatni weekend sierpnia w piotrkowskim oddziale ŁODR z siedzibą w Bratoszowicach odbyła się Promocyjno-Handlowa Wystawa Rolnicza ROL-SZANSA 2011. W wystawie wzięła udział rekordowa liczba wystawców – ponad 300 firm oraz wielotysięczny tłum zwiedzających - ich liczbę szacuje się na blisko 30 tysięcy.

Impreza odbywała się pod patronatem ministra rolnictwa i rozwoju wsi Marka Sawickiego, wojewody łódzkiego Jolanty Chełmińskiej, marszałka województwa łódzkiego Witolda Stępnia, natomiast patronat medialny sprawowały regionalne media: TVP Łódź, Polskie Radio Łódź, Tygodnik regionu piotrkowskiego „Ziemia Piotrkowska”, Strefa FM Radio Pasma Piotrków, Portal ePiotrkow.pl oraz „Twój Kurier Regionalny”.

Szczególnie bogata była oferta maszyn i urządzeń rolniczych, zwłaszcza najnowszej generacji ciągników i agregatów uprawowych, a także wyposażenia budynków inwentarskich i materiałów budowlanych. Swoje produkty eksponowały też m.in. najpoważniejsze w kraju i województwie łódzkim firmy paszowe, nasienne i produkujące nawozy. Bajecznie i kolorowo prezentowały się stoiska roślin ozdobnych, materiału szkółkarskiego, a także sprzętu i narzędzi do pielęgnacji ogrodów. Okazałe i dopracowane były też stoiska szkół rolniczych. Zwiedzających przyciągały gospodarstwa pasieczne z różnych województw. O ROL-SZANSIE nie zapomnieli też instytucje działające na rzecz rolnictwa, liczące się w kraju i regionie banki z ofertami dotyczącymi warunków uzyskania kredytów i obsługi klientów, a także wydawnictwa związane z rolnictwem czy projektanci budynków inwentarskich i mieszkalnych. Dużym zainteresowaniem rolników cieszyły się przygotowane przez pracowników piotrkowskiego oddziału ŁODR, SDOO w Sulejowie i firmy nasienne kolekcje odmian zbóż, warzyw oraz ziemniaków jadalnych. Szeroko prezentowana była też dziedzina odnawialnych źródeł energii.

Scena wystawy tradycyjnie należała do zespołów ludowych, które w barwnych strojach, tańcach i przyśpiewkach pokazały folklor regionu piotrkowskiego. Wystąpiły: „Breniczanki z Brenicy”, gm. Lubochnia; „Fajne Babki” z Będkowa i „Ludowiaci od Będkowa”, gm. Będków; „Sami Swoi” i „Mali Sami Swoi”, Twarda, gm. Tomaszów Maz.; „Ludowa Biesiada” Czarnocin, gm. Czarnocin.

Na stoiskach twórców ludowych można było podziwiać haftowane serwety, rzeźby w drewnie, plecionkarstwo, pisanki, kwiaty a także wydania autorskie książek.

Podczas wystawy uhonorowano laureatów etapów wojewódzkich ogólnopolskich prestiżowych konkursów, które promują najlepszych polskich rolników, najlepsze polskie firmy oraz gospodarstwa ekologiczne a mianowicie Ogólnokrajowego Konkursu AGROLIGA 2011 i Ogólnopolskiego Konkursu na Najlepsze Gospodarstwo Ekologiczne. Nagrody rzeczowe w obu kategoriach zostały ufundowane przez Sekretariat Regionalny Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich Województwa Łódzkiego. Dodatkowo, w kategorii „Ekologiczne gospodarstwo towarowe” nagrody rzeczowe ufundowała Agencja Rynku Rolnego.

W trakcie trwania XX Promocyjno-Handlowej Wystawy ROL-SZANSA 2011 r. odbył się konkurs „Maszyna Targów ROL-SZANSA 2011”. Konkurs został przeprowadzony w dwóch kategoriach: maszyny rolnicze i urządzenia techniczne. Przy wyborze laureatów komisja konkursowa brała pod uwagę wysoką jakość pracy, bezpieczeństwo obsługi, koszty eksploatacji, ochronę środowiska, trwałość i estetykę.

Ogłoszono też wyniki i przedstawiono laureatów regionalnego etapu IX Ogólnopolskiego Konkursu Bezpieczne Gospodarstwo Rolne 2011.

Dużym zainteresowaniem rolników zwiedzających wystawę cieszył się KONKURS WIEDZY BHP pt. „Znam zasady bezpieczeństwa pracy w gospodarstwie rolnym”. Uczestniczyło w nim 26 rolników. Organizatorami konkursu były: Łódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego zs. w Bratoszewicach, Placówka Terenowa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w Tomaszowie Mazowieckim oraz Okręgowy Inspektorat Pracy w Łodzi Oddział w Piotrkowie Trybunalskim. Konkurs był współfinansowany ze środków Sekretariatu Regionalnego Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich Województwa Łódzkiego. Wszystkich uczestników konkursu uhonorowano dyplomami, natomiast laureaci otrzymali nagrody rzeczowe w postaci elektronarzędzi przydatnych do prac w gospodarstwie.

Z okazji jubileuszu XX-lecia Promocyjno-Handlowej Wystawy Rolniczej ROL-SZANSA w Piotrkowie Trybunalskim 27 firm zostało uhonorowanych okolicznościowymi plafonami za wielokrotny udział w wystawie i owocną współpracę z Łódzkim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Bratoszewicach w zakresie unowocześniania rolnictwa województwa łódzkiego.

W czasie wystawy doradcy ŁODR udzielali fachowych porad z zakresu pozyskiwania środków finansowych z UE w ramach PROW na lata 2007-2013 i ich absorpcji do gospodarstw rolnych, a także ekologii i ochrony środowiska, ekonomiki i informacji rynkowych oraz nowoczesnych technologii produkcji rolniczej. Doradzali rolnikom również eksperci innych instytucji m.in. z ARiMR, ARR, WIORiN, SChR, KRUS.

Oprócz imprez wystawienniczo-targowych organizowanych przez łódzki ośrodek w centrali w Bratoszewicach i oddziałach w Piotrkowie Trybunalskim i w Kościerzynie specjaliści brali udział w imprezach organizowanych przez inne instytucje na terenie całego województwa – dożynkach, festynach, turniejach i innych. Podczas każdej z nich ŁODR prezentował na starannie przygotowanym stoisku swoje wydawnictwa, służył radą i pomocą odwiedzającym imprezy rolnikom i mieszkańcom wsi. Specjaliści przygotowywali też wystawy plodów rolnych.

Imprezy promocyjne o charakterze masowym, w których uczestniczyli specjaliści RZD ŁODR zs. w Bratoszewicach (organizacja stoisk promujących nowości i osiągnięcia produkcyjne rolników, sprzedaż wydawnictw własnych, porady, instruktaże, konsultacje i inne)
Tabela 16.

Lp.	Wyszczególnienie	Rozmiar prac/rejon																Plan	Wykonanie	
		Kódz Wschód	Łęczycza	Łowicz	Kutno	Rawa Maz.	Skiermiewice	Zgierz	Bełchatów	Opczno	Piotrków Tryb.	Radomsko	Tomaszów Maz.	Łask	Pajęczno	Poddębice	Sieradz			Wieluń
1.	Dożynki gminne	9/10		1/1	7/7		1/1	3/3								4/4	5/4	4/2	48	47
2.	Dożynki powiatowe		1/1			1/1	1/1	1/1	1/1	1/1								1/1	8	8
3.	Dożynki Prezydenckie w Spale											1/1							1	1
4.	Święto (Dni) Ziemiaka	1/1	1/1			1/0							1/1						4	3
5.	Turnieje wsi						1/1												1	1
6.	Festyn rekreacyjno-sportowo-turystyczny		1/1	1/1														1/1	2	2
7.	Noc Świętojańska		1/1	1/1															1	1
8.	Dzień Kiermозkiego Dzika		1/1	1/1															1	1
9.	Biesiada Nieborowska		1/0																1	0
10.	Dni miast/wsi							1/2					0/1			1/1	2/2	1/1	5	7
11.	Dzień Kukurydzy						1/1												1	1
12.	Dzień Marchwi						1/0												1	0
13.	Święto Owoców, Warzyw i Kwiatów w Skiermiewicach						1/1												1	1
14.	Święto Kwitnących Sadów				1/1														1	1
15.	Dzień Cebulowy w Grabowie		1/1																1	1
16.	Powiatowa wystawa stołów wielkanocnych	1/1																	1	1
17.	Baba wielkanocna	1/0																	1	0
18.	Święto Truskawki													1/1					1	1
19.	Regionalna Wystawa Rolno-Przemysłowa													1/1					1	1
20.	"Kaziuki" w Kazimierzu													1/1					1	1
21.	Jarmark Powiatowy																1/2		1	2
22.	Dni Lata																1/0		1	0
23.	Święto Klonowe																1/1		1	1
24.	Gminne śniadanie wielkanocne																		1	1
	Razem	12/12	2/2	6/5	8/8	1/1	7/6	4/4	1/1	2/2	2/3	3/3	2/2	6/5	3/3	5/6	7/7	7/6	86	83

DZIAŁ ZASTOSOWAŃ TELEINFORMATYKI

Główne kierunki działania specjalistów ds. informatyzacji były skierowane w szczególności na zadania określone w regulaminie organizacyjnym Łódzkiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego zs. w Bratoszewicach, a w szczególności:

1. Prowadzono ewidencje zasobów informatycznych i teleinformatycznych.
2. Administrowano systemami informatycznymi i teleinformatycznymi w ŁODR.
3. Zapewniano ochronę systemów sieci teleinformatycznych.
4. Projektowano i administrowano sieciami komputerowymi,
5. Instalowano komputery i diagnozowano oprzyrządowanie komputerowe oraz konserwowano sprzęt i oprogramowanie komputerowe.
6. Prowadzono nadzór nad sprzętem i zainstalowanym oprogramowaniem, aktualizowano oprogramowanie.
7. Prowadzono okresowe przeglądy sprzętu, nadzorowano wykonywanie usług serwisowych oraz opiniowano naprawy pogwarancyjne.
8. Koordynowano zakupy sprzętu i oprogramowania komputerowego.
9. Przygotowywano specyfikacje techniczne na zakup nowego sprzętu teleinformatycznego.
10. Analizowano potrzeby działów ŁODR i użytkowników dotyczących sprzętu komputerowego i oprogramowania.
11. Wnioskowano do dyrektora o likwidację zużytego sprzętu teleinformatycznego.
12. Udzielano instruktażu, pomocy doraźnej oraz szkolono pracowników z zakresu obsługi sprzętu teleinformatycznego, oprogramowania, korzystania z zasobów internetowych.
13. Zapewniono bezpieczeństwo danych gromadzonych i przetwarzanych w programach komputerowych.
14. Współpracowano z innymi działami ośrodka oraz centrami i ośrodkami doradztwa rolniczego w kraju.
15. Prowadzono działalność edytorsko-wydawniczą – aktualizowano informacje na stronach www.lodr przy współpracy z innymi działami.
16. Administrowano portalem www.lodr ośrodka.
17. Wprowadzano nowe technologie teleinformatyczne w pracy doradców.
18. Prowadzono kontrolę legalności oprogramowania oraz instruowano pracowników w tym zakresie.
19. Prowadzono działalność edukacyjną w Centrum kształcenia – wiosce internetowej.

Wykaz prac zrealizowanych przez Dział Zastosowań Teleinformatyki w roku 2011

Tabela 17.

Lp.	Nazwa zadania	Forma – metoda	Liczba plan/wyk.	Grupa docelowa - odbiorcy	Liczba odbiorców plan/wyk.	Miejsce	Termin realizacji	Osoba realizująca
zadania realizowane w trybie art. 4, ust 2 Ustawy o jdr								
działalność oświatowa								
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Szkolenie z zakresu informatyki i obsługi aplikacji biurowych	szkolenie warsztaty	1/1	pracownicy ŁODR	10/10	Skierniewice	V	Wojciech Beczkowski
2.	Szkolenie z zakresu informatyki i obsługi aplikacji biurowych	szkolenie warsztaty	1/1	pracownicy ŁODR	8/8	Zgierz	XI	Wojciech Beczkowski
3.	Szkolenie z zakresu informatyki i obsługi aplikacji biurowych	szkolenie warsztaty	1/1	pracownicy ŁODR	8/8	Łowicz	XI	Wojciech Beczkowski
4.	Szkolenie z zakresu informatyki i obsługi aplikacji biurowych	szkolenie warsztaty	1/1	pracownicy ŁODR	8/8	Łęczycza	IX	Wojciech Beczkowski
5.	Szkolenie z zakresu informatyki i obsługi aplikacji biurowych	szkolenie warsztaty	1/1	pracownicy ŁODR	8/9	Łódź Wchód	IX	Wojciech Beczkowski
6.	Szkolenie z zakresu informatyki i obsługi aplikacji biurowych	szkolenie warsztaty	1/1	pracownicy ŁODR	8/8	Kutno	IX	Wojciech Beczkowski
7.	Szkolenie z zakresu informatyki i obsługi aplikacji biurowych	szkolenie warsztaty	1/1	pracownicy ŁODR	8/8	Rawa Mazowiecka	XI	Wojciech Beczkowski
8.	Szkolenie z zakresu informatyki i obsługi aplikacji biurowych	szkolenie warsztaty	1/1	pracownicy ŁODR	8/8	Poddębice	III	Przemysław Jezierski
9.	Szkolenie z zakresu informatyki i obsługi aplikacji biurowych	szkolenie warsztaty	1/1	pracownicy ŁODR	8/8	Sieradz	XII	Przemysław Jezierski
10.	Szkolenie z zakresu informatyki i obsługi aplikacji biurowych	szkolenie warsztaty	1/1	pracownicy ŁODR	8/8	Wieluń	XI	Przemysław Jezierski
11.	Szkolenie z zakresu informatyki i obsługi aplikacji biurowych	szkolenie warsztaty	1/1	pracownicy ŁODR	8/9	Poddębice	VI	Przemysław Jezierski
12.	Szkolenie z zakresu informatyki i obsługi aplikacji biurowych	szkolenie warsztaty	1/1	pracownicy ŁODR	8/8	Łask	XI	Przemysław Jezierski
13.	Szkolenie z zakresu informatyki i obsługi aplikacji biurowych	szkolenie warsztaty	1/1	pracownicy ŁODR	8/8	Pajęczno	IV	Przemysław Jezierski
14.	Szkolenie z zakresu informatyki i obsługi aplikacji biurowych	szkolenie warsztaty	1/1	pracownicy ŁODR	8/8	Wieruszów	XII	Przemysław Jezierski
15.	Szkolenie z zakresu informatyki i obsługi aplikacji biurowych	szkolenie warsztaty	1/1	pracownicy ŁODR	8/9	Piotrków Trybunalski	IX	Przemysław Kielbik
16.	Szkolenie z zakresu informatyki i obsługi aplikacji biurowych	szkolenie warsztaty	1/1	pracownicy ŁODR	8/9	Bełchatów	IX	Przemysław Kielbik
17.	Szkolenie z zakresu informatyki i obsługi aplikacji biurowych	szkolenie warsztaty	1/1	pracownicy ŁODR	8/8	Radomsko	X	Przemysław Kielbik

1	2	3	4	5	6	7	8	9
18.	Szkolenie z zakresu informatyki i obsługi aplikacji biurowych	szkolenie warsztaty	1/1	pracownicy ŁODR	8/8	Opczno	XI	Przemysław Kielbik
19.	Szkolenie z zakresu informatyki i obsługi aplikacji biurowych	szkolenie warsztaty	1/1	pracownicy ŁODR	8/8	Tomaszów Mazowiecki	XI	Przemysław Kielbik
20.	Szkolenie z zakresu informatyki i obsługi aplikacji biurowych	szkolenie warsztaty	1/1	pracownicy ŁODR	8/8	dział w centrali	IV	Krzysztof Grzelak
21.	Szkolenie z zakresu informatyki i obsługi aplikacji biurowych	szkolenie warsztaty	1/1	pracownicy ŁODR	8/9	dział w centrali	XI	Krzysztof Grzelak
22.	Szkolenie z zakresu informatyki i obsługi aplikacji biurowych	szkolenie warsztaty	1/1	pracownicy ŁODR	8/10	dział w centrali	XI	Krzysztof Grzelak
23.	Szkolenie z obsługi portalu internetowego ŁODR	prezentacje multimedialne	1/1	pracownicy ŁODR	35/37	Centala w Bratoszewicach	X	Robert Chocholski
24.	Szkolenie z obsługi portalu internetowego ŁODR	prezentacje multimedialne	1/1	pracownicy ŁODR	35/41	Oddział w Piotrkowie	XII	Robert Chocholski
25.	Szkolenie z obsługi portalu internetowego ŁODR	prezentacje multimedialne	1/1	pracownicy ŁODR	35/36	Oddział w Kościerzynie	XII	Robert Chocholski
26.	Informacje i komunikaty	publikacje na portalu ośrodka	14/14	zainteresowane osoby		Centala w Bratoszewicach	I-XII	Robert Chocholski

INNE PRACE REALIZOWANE PRZEZ OŚRODEK

1. Współpraca z instytucjami samorządowymi – uczestnictwo pracowników ośrodka w posiedzeniach komisji rolnictwa oraz sesjach rad powiatowych; organizacja wspólnych szkoleń; uczestnictwo w spotkaniach sołtysów.
2. Specjaliści ŁODR uczestniczyli w pracach wojewódzkiej i gminnych komisjach ds. szacowania szkód w gospodarstwach rolnych spowodowanych niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi; w 2011 roku – 136 roboczodni.
3. Współpraca z instytucjami i przedsiębiorstwami (Izba Rolnicza, ARiMR, ARR, KRUS, WIORiN, SChR, MChIRZ w Łowiczu, Interservis Sp. z o.o. i innymi), a także lokalnymi grupami działania (Polcentrum, Prym, Mroga, Gniazdo i inne) w zakresie rozwoju i aktywizacji obszarów wiejskich poprzez:
  - organizację imprez
  - organizację szkoleń
  - udział w komisjach.
4. Współpraca z zespołami szkół rolniczych, uczelniami wyższymi, szkołami w zakresie:
  - współorganizacji praktyk i staży zawodowych
  - konsultacji przy pisaniu prac dyplomowych
  - szkoleń dla młodzieży
  - organizacji olimpiad
  - współorganizacji konferencji i seminariów.
5. Prowadzenie doradztwa i prac związanych z organizacją zaopatrzenia rolników w materiał siewny, sadzeniakowy i zwierzęta hodowlane.
6. Współpraca z mediami (promocja imprez wystawienniczo-targowych w mediach lokalnych i ogólnopolskich, wywiady w PR i TV).

7. Udzielanie fachowych porad m.in. w zakresie:
  - konserwacji pasz
  - warunków bezpieczeństwa i higieny pracy
  - wapnowania i pobierania próbek glebowych
  - poprawy stanu sanitarnego wsi
  - właściwego przechowywania i magazynowania obornika i gnojowicy produkowanych w gospodarstwie
  - oceny stanu plantacji roślin, porażenia oraz zwalczania chorób i szkodników
  - doboru odmian roślin uprawnych, środków ochrony roślin oraz nawozów
  - finansów w gospodarstwie rolnym
  - analizy ekonomicznej opłacalności produkcji roślinnej i zwierzęcej
  - analizy cen rynkowych produktów rolnych i środków produkcji
  - prowadzenia rachunkowości gospodarstw rolnych FADN
  - wymogów unijnych wobec zagospodarowania odchodów zwierzęcych
  - likwidacji odpadów bytowych w sposób przyjazny środowisku
  - odnawialnych źródeł energii – m.in. metod ogrzewania gospodarstw
  - unijnych dotacji do gospodarstw ekologicznych
  - przydomowego oczyszczania ścieków
  - warunków przestawiania gospodarstw konwencjonalnych na ekologiczne
  - ewidencji stosowania środków ochrony roślin w gospodarstwie
  - wniosków o przyznanie dopłaty do materiału siewnego
  - rejestrów zwierząt
  - miesięcznych rejestrów mleka i przetworów mlecznych, transferów kwot mlecznych
  - doradztwa socjalno-bytowego.
8. Współpraca ze stowarzyszeniami agroturystycznymi, m.in. aktywizacja środowiska na rzecz rozwoju turystyki wiejskiej, aktualizacja ofert agroturystycznych, organizacja konkursów, biesiad i pikników.
9. Udział w szkoleniach wyjazdowych m.in.:
  - Święto Owoców, Warzyw i Kwiatów w Skierniewicach
  - Targi Rolne POLAGRA w Poznaniu
  - AGRO-TECH Kielce
  - AGRO SHOW w Bednarach.
10. Bezpłatne udostępnianie wszystkim chętnym Centrum Kształcenia „Wioska internetowa”:
  - 10 stanowisk wyposażonych w wysokiej klasy sprzęt komputerowy
  - szybkie łącze internetowe
  - szkolenia z zakresu podstaw obsługi komputera i internetu
  - kompleksowa pomoc przy korzystaniu z dostępnych zasobów (biblioteka multimedialna, pakiet komputerowych programów edukacyjnych (w tym słowniki, encyklopedie, atlasy).
11. Opracowanie informacji, analiz i ankiet dla współpracujących instytucji.
12. Współpraca z klubami 4 H.

Zbiornicze zestawienie zadań planowanych i wykonanych przez specjalistów ŁODR
zs. w Bratoszewicach w 2011 r.

Tabela 18.

Lp.	Nazwa zadania	Wyszczególnienie			
		j.m.	Plan 2011	Liczba zadań wykonanych	Liczba osób na szkoleniu
1	2	3	4	5	6
1	Prowadzenie szkoleń dla rolników		1733	2217	31508
1.1	stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowli oraz przetwórstwa rolno-spożywczego	szt.	201	296	4177
1.2	rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych	szt.	260	364	4881
1.3	rachunkowości w gospodarstwach rolnych	szt.	25	30	452
1.4	rolnictwa ekologicznego	szt.	32	47	735
1.5	rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich	szt.	74	91	1794
1.6	unowocześniania wiejskiego gospodarstwa domowego	szt.	143	225	3388
1.7	ubiegania się o przyznanie pomocy finansowej ze środków UE lub innych instytucji	szt.	575	625	6186
1.8	modernizacja gospodarstw rolnych, poprawy jakości artykułów, wzmacnianie pozycji na rynku	szt.	46	55	976
1.9	zarządzania gospodarstwem rolnym	szt.	217	261	2823
1.10	promocji produktów lokalnych i regionalnych	szt.	40	51	1587
1.11	szkolenia chemizacyjne	szt.	120	172	4509
2	Organizacja konkursów, olimpiad, innych działań promocyjnych	szt.	134	175	
2.1	imprezy targowe	szt.	5	5	
2.2	olimpiady	szt.	3	3	
2.3	konkursy	szt.	17	26	
2.4	imprezy powiatowe i gminne	szt.	75	91	
2.5	wystawy na imprezach	szt.	34	50	
3	Opracowanie artykułów, ulotek	szt.	1671	2098	
3.1	broszury – pisanie	szt.	wg planu wyd.	12	
3.2	artykuły – pisanie	szt.	337	463	
3.3	adiustacja, korekta, skład komputerowy (teksty)	szt.	1164	1402	
3.4	prezentacje multimedialne	szt.	40	43	
3.5	opracowania na stronę internetową ŁODR	szt.	130	169	
4	Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolnej (doradztwo)	szt.	51779	69116	

1	2	3	4	5	6
4.1	doradztwo technologiczne	szt.	19005	24219	
4.2	doradztwo w zakresie prawa unijnego	szt.	15834	21140	
4.3	doradztwo ekonomiczne i organizacyjne	szt.	10820	15114	
4.4	doradztwo z zakresu WGD	szt.	4737	6476	
4.5	usługi biblioteczne	szt.	833	889	
4.6	usługi laboratoryjne	szt.	550	1278	
5	Działania informacyjno – organizacyjne	roboczo-dzień	2942	4819	
5.1	wykłady na „szkoleniach chemizacyjnych”	roboczo-dzień	331	468	
5.2	wykłady na szkoleniach – lektoraty	roboczo-dzień		293	
5.3	udział w komisjach „szkoleń chemizacyjnych”	roboczo-dzień	163	290	
5.4	udział w sesjach rady gminy	roboczo-dzień	wg potrzeb	181	
5.5	udział w komisjach konkursowych	roboczo-dzień	43	89	
5.6	udział w przygotowaniach i imprezach organizowanych przez ŁODR	roboczo-dzień	1271	1504	
5.7	doskonalenie kadr (np. szkolenia wyjazdowe)	roboczo-dzień	1134	1858	
5.8	udział w komisjach oceniających szkody w produkcji rolnej	roboczo-dzień	wg potrzeb	136	
6	Płatności bezpośrednie		43629	47159	
6.1	porady, instruktaże, konsultacje	szt.	22051	24671	
6.2	wnioski	szt.	21578	22488	
7	Wsparcie obszarów wiejskich w ramach osi priorytetowych PROW 2007-2013	szt.	17985	27202	
7.1	porady, instruktaże, konsultacje	szt.	17042	24239	
7.2	wnioski	szt.	943	2137	
7.3	sporządzanie planów rolnośrodowiskowych	szt.		767	
7.4	aktualizacja planów rolnośrodowiskowych	szt.		59	
8	Korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów	szt.	7106	9566	
8.1	porady, instruktaże, konsultacje	szt.	6499	9425	
8.2	umowy	szt.	607	141	
9	Prowadzenie analizy artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji oraz upowszechnianie informacji rolniczej	szt.	33	71	
10	Upowszechnianie metody produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska	szt.	438	451	

1	2	3	4	5	6
10.1	produkcja roślinna	szt.	33	36	
10.1.1	integrowane metody produkcji	szt.	34	36	
10.1.2	przemysłowe (rzepak)	szt.		0	
10.2	produkcja zwierzęca	szt.	39	39	
10.2.1	przeżuwacze	szt.	15	15	
10.2.2	trzoda chlewna	szt.	24	24	
10.3	ekologia i ochrona środowiska	szt.	28	31	
10.4	mechanizacja, budownictwo i przechowalnictwo	szt.	34	34	
10.5	rozwój obszarów wiejskich	szt.	116	120	
10.5.1	optymalizacja wniosków o przyznanie płatności do gruntów rolnych poprzez satelitarne pomiary powierzchni działek rolnych	szt.	116	120	
10.6	ekonomika	szt.	188	191	
10.6.1	analiza podatku VAT w gospodarstwie rolnym	szt.	93	95	
10.6.2	spółki wodne	szt.	78	79	
10.6.3	grupy producenckie	szt.	17	17	
11	Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstw (doradztwo)	szt.	683	1230	
11.1	produkt tradycyjny, lokalny lub regionalny (porady, instruktaże, konsultacje)	szt.	655	1196	
11.2	wniosek o wpis na listę produktów tradycyjnych	szt.	14	15	
11.3	dokumentacja gminy w kontekście posiadanych zasobów dziedzictwa kulturowego	szt.	14	16	
12	Rozwój agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako alternatywnego miejsca wypoczynku (doradztwo)	szt.	843	1595	
13	Lokalne grupy działania (porady, instruktaże, konsultacje)	szt.	481	748	
14	Analiza przemian z zakresu poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych oraz upowszechnianie wyników tych analiz w pracy doradczej-porady, instruktaże, konsultacje	szt.	3545	5802	
14.1	współpraca z grupami producenckimi zarejestrowanymi – porady, konsultacje	szt.	98	360	

1	2	3	4	5	6
14.2	porady w różnych formach integracji rolników	szt.	431	556	
14.3	promowanie eksportu przemysłu rolno-spożywczego w zakładach produkcyjnych – porady	szt.	49	84	
14.4	analizy ekonomiczne	szt.	38	189	
14.5	monitorowanie cen – rynki, punkty skupu, inne	szt.	1497	2147	
14.6	recenzowanie opracowań biznes planów i ocen możliwości inwestycyjnych w gospodarstwach, sporządzonych przez spec. ośrodka	szt.	161	325	
14.7	współpraca z bankami kredytującymi gospodarstwa rolne	szt.	55	384	
14.8	spółki wodne (porady, instruktaże, konsultacje)	szt.	1038	1358	
14.9	opracowanie biznesplanu	szt.	178	399	
15	Projekty finansowane ze źródeł zewnętrznych	szt.	449	705	
15.1	porady, instruktaże, konsultacje	szt.	420	673	
15.2	wnioski	szt.	29	32	
16	Inne:	szt.	302	446	
16.1	usługi poligraficzne	szt.	276	292	
16.2	pomoc <i>de minimis</i> (wnioski)	szt.	26	154	
17	Szkolenia wewnętrzne dla pracowników	szt.	168	213	1724
17.1	oddziałowe	szt.	11	28	900
17.2	rejonowe	szt.	146	151	679
17.3	wyjazdy szkoleniowe	szt.	11	25	145
18	Razem zadania merytoryczne	szt.		173949	3308

BRATOSZEWICE, styczeń 2012